

DINO

SYYSKUU
2016
3

VUODEN DIAKONIATYÖNTEKIJÄ KATJA LAHTI:

*Kuka tahansa
voi velkaantua*

- Sote tulee
– oletko valmis?
- Riitta Hiedanpää:
Jäsen on aina
keskiössä

Tervetuloa
syksy

ÄLÄ PALA LOPPUUN
KIRKKO MUKANA KIKYSSÄ
DIAKONIATYÖN EETTISET OHJEET

4

Vuoden diakoniatyöntekijä on Katja Lahti

Pirjo Sariola tuo Kirkko-
hallituksen täysistuntoon
seurakuntien äänen

18

4 Löytöjä työstäni
Katja Lahti

6 Ajankohtaista

8 Tutkittu
Titti Gävert

9 Puheenjohtajan palsta
Ilkka Kalliokoski

10 Sote tulee
– tiesitkö nämä asiat?

16 Pitsalaatikko
Älä pala loppuun

17 Toiminnanjohtajan palsta
Arja Lusa

18 Vaikuttajan ääni
Pirjo Sariola

20 Kirkko mukana kikyssä

22 Diakoniatyöntekijöiden
eettiset ohjeet

25 Opiskelijan palsta
Eeva Mertaniemi

26 Samoille urille
*Ali-Löytyn perheen
värikä arki kantaa*

28 Energiaa vapaa-ajasta

30 Jäsen aina keskiössä

33 Henki kulkee
Henna Kettusaari

34 3 kysymystä

35 Lakimies

36 Kolumni
Henna Weckman

37 Tulossa

38 Esittely

39 Sarjakuva
Juho Rinne

DINO 3 /2016

JULKAISIJAT
Kirkon Nuorisotyöntekijöiden
Liitto, Rautatieläisenkatu 6, 00520
Helsinki, puh. 044 595 8562
Diakoniatyöntekijöiden Liitto,
Rautatieläisenkatu 6, 00520
Helsinki, puh. 09 150 2487

KNT ja Dtl ovat akavalaisia liittoja.

PÄÄTOIMITTAJA
Tiina Laine, Dtl

TOIMITUSSIIHTERI
Tiina Usvajoki

TAITTO
Hilkka Hyvärinen

TOIMITUSKUNTA
Eliisa Ala-Kuusisto, Dtl
Hannu Keränen, KNT
Tiina Laine, Dtl
Tiina Usvajoki
Miika Manninen, KNT
Arja Lusa, KNT
Tanja Puhakka, Dtl

ILMOITUSMYynti
Liisa Rossi
Puh. 010 219 0300

PAINO
Savion Kirjapaino Oy
ISSN 1798-7628
Painos 4 000 kpl

KANNEN KUVA
Pekka Hovi, Kuvahovi

Dino ilmestyy 4 kertaa vuodessa.
Seuraava numero ilmestyy viikolla
50/2016.

7. vuosikerta

pääkirjoitus

TIINA LAINE
toiminnanjohtaja, Dtl
tiina.laine@dtl.fi

Lehti painottuu
diakoniaan,
seuraava
kasvatukseen.

”TERVEISIÄ ELÄMÄSTÄ – TÄLTÄ KOHTAA”

TAITEKOHDASSA. Diakoniatyöntekijöiden Liitossa yksi aikakausi on päättynyt ja uusi alkanut. **Riitta Hiedanpää** pohtii haastattelussa mennyttä ja tulevaa. Kiitos Riitta työstäsi liitossa ja mukavia eläkepäiviä. Työntekijävaihdoksien yhteydessä työyhteisöt arvioivat elettyä ja samalla suunnataan kohti tulevaa.

MUUTOKSESSA. Dtl:n uudesta asiamiehestä **Marko Pasmasta** on esittely Ajankohtaista-aukeamalla. Toiminnanjohtajana jatkan työtä jäsenen eduksi liiton hallinnon kanssa. Työyhteisö on tuloksetekokyvyiltään paras, kun se on rento, tavoitteellinen, oikeudenmukainen ja kannustava. Siihen pyrin myös itse.

DIAKONIA- JA NUORISOTYÖ ANSAITSEVAT OSAAVIA ESIMIEHIÄ. Diakoniabarometrista ilmenee, että oman alan lähiesimies on tiiminjohtajana toimivien vaihtoehto. Sektorit ylittävä yhteinen työ on parhaimmillaan enemmän kuin tekijöidensä summa. Sen edellytyksenä on asiantuntijuuden tunnistaminen. Ydinosamisen kasvuun tarvitaan oman työalan tiimi ja koulutusta. Kouluissakin opettaja toimii opettajana, vaikka monialaisissa tiimeissä yhdessä oppilaan tueksi toimitaankin. Asiantuntijuuden kehittyminen tarvitsee tuekseen kollegiaalista keskustelua.

EDUNVALVONTAJÄRJESTÖT TOIMIVAT ASENNEMURROKSEN KESKELLÄ. Paikallinen sopiminen ottaa ensi askelia kirkossa. Ajasta riippumatta, ammattiyhdistysten tehtävänä on tehdä työtä hyvän työelämän puolesta. Tältä kohtaa, juuri nyt. ■

(Otsikko Aila Meriluodon kirjasta Tältä kohtaa.)

KUVA RUUSUKUVA | TARIA ENGBLOM

KATJA ON VUODEN DIAKONIATYÖNTEKIJÄ

Katja Lahti näkee asiakkaansa ihmisinä, ei moniongelmaisina tai lainrikkoina. – Jokainen on jossakin hyvä, hän sanoo.

Katja Lahti on syntynyt Ylöjärveltä, elänyt lapsuutta Kokkolassa ja nuoruusvuosia Hämeenlinnassa. Hänestä tuli jo 21-vuotiaana kahden nuoremman sisaruksensa huoltaja äidin kuoltua yllättäen syöpään.

Varhainen vastuunotto kasvatti Katjasta sisukkaan ja empaattisen työntekijän seurakuntaan. Avioituttuaan hän toimi ensin toimistosihteerinä hautaus-toimessa. Lamavuosina syntyi kolme lasta ja kahden asunnon loukkukin tuli tutuksi. Katja valmistui sosionomi (AMK)-diakoniksi 2009.

Vankilatyön projekteissa mukana

Katjan työhön kuuluu nykyään vankilatyö ja velkaselvittelyt osana vastaanottotyötä. Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan diakoniatyössä on vuosien varrella kehitetty taloudellisen avustamisen käytäntöä asiakaslähtöisesti yhteistyössä muiden Hämeenlinnassa taloudellista apua tarjoavien tahojen kanssa. Katja on ollut mukana kahdessa vankilatyön projektissa, joissa vapautuvan vangin talousasioiden selvittelyssä huomioitiin myös hänen velkansa.

– Janus-projektissa kehitettiin toimintamallia kokonaisvaltaisen kuntoutumisen mahdollistamiseksi, ja siihen liittyivät toimeentulokysymykset ja velka-asioiden selvittely. Yhteistyössä Rikoksettomaan elämään -projektin kanssa syntyi Näytön-Paikka ry tukemaan alle 30-vuotiaita lainrikkoina.

Asiakaslähtöinen näkökulma

Katja on ollut seurakunnan diakoniatyössä mukana tukemassa taloudellisesti asiakkaita, jotta he pääsisivät lyhentämään velkojaan ihan pienelläkin summalla.

– Velka-asioiden sopiminen mahdollistaa työelämään palaamisen ja vaikuttaa myönteisesti sosiaaliseen elämään ja perhesuhteisiin.

Keskiviikkoisin hän pitää vastaanottoa talousneuvojan kanssa.

– Vastaanottotyössä tähdennän asiakaslähtöistä näkökulmaa. Kysyn usein asiakkaalta, mitä hän haluaisi tehdä ja missä hän on hyvä. En halua nähdä ihmistä pelkästään ongelma-keskeisesti lainrikkoina tai velallisenä.

Ruohonjuuritason apua

Kun on menetetty luottotiedot, parisuhde, perhe ja mielenterveys, niin henkisellä ja hengellisellä tuella on iso merkitys. Diakoniatyössä on pystytty autamaan myös maksamalla joitakin laskuja pois, tekemällä maksusuunnitelmia ja antamalla ruokaa.

– Tuollainen apu voi tarjota pitkästä aikaa kunnan yöunet, kun ei tarvitse murehtia asioita näikäisenä.

Unelma musikaalista

Katja on kirjoittanut ihmisten arjesta kumpuavia tarinoita paperille ja laulunsanoiksi. Näin ovat syntyneet Laman lapset -näytelmä ja Yrittäjän ystävä -laulu.

– Omat tyttäret ovat kirjoittaneet tarinoita ja olleet näyttelijöinä, laulajina ja säveltäjinä. Editointi- ja asiantuntija-apua on saatu paikkakuntalaisilta osaajilta ja ammattilaisiltakin, mutta myös asiakkailta. Vankilasta löytyi kitaransoittaja ja laulaja. Joitakin lauluja on esitetty erilaisissa köyhyyteen ja syrjäytymiseen liittyvissä tilaisuuksissa, ja osa lauluista saa kantaesityksen myöhemmin syksyllä.

Vuoden diakoniatyöntekijä unelmoi musikaalista, jonka tekisivät asiakkaat ammattilaisohjauksessa. Hän kirjoittaisi tarinoita ja rekrytoisi tekijät.

– Ja kitaran täytyy aina soida tarinoissani, Katja Lahti toteaa hymyillen. ■

Riitta Hiedanpään eläkejuhla

Tiistaina 21.6. vietettiin Akavatalossa Dtl:n toiminnanjohtajan **Riitta Hiedanpään** hyväntuulisia läksiäisiä. Juhlissa muisteltiin Riitan 37-vuotista uraa diakoniatyöntekijöiden edunvalvonnassa, ja häntä oli saattamassa eläkepäiville suuri joukko yhteistyökumppaneita ja Dtl:n luottamushenkilöitä. Riitalle ojennettiin liiton kunniajäsenen kunniakirja, joka on liitossamme arvokas ja harvinainen kunnianosoitus. Riitta Hiedanpää on nyt liiton kahdeksas kunniajäsen. ■

KUVAT MARIA RUMPUNEN

Liiton hallintoa: Merja Korpela, pj., Carita Riitakorpi, vpj., Virpi Pohjonen, Tiina Laine, Jukka Rantanen, Tanja Reinikainen, Maria Rumpunen, Paula von Koch, Leena Kopperi ja Liisa Rintakallio.

Merkkipäivälahjoitus Naisten pankille

Riitta Hiedanpää toivoi, että eläkkeellelähtömuistamiset ohjataan Naisten pankin työn hyväksi. Lahjakeräys tuotti 2 684 euroa. Kiitos kaikille Riittaa näin muistaneille ja Naisten pankin työtä tukeneille. ■

Ystävät kohtaavat.

Eturivissä Sisko Rantalankila, Riitta Hiedanpää, Merja Korpela ja Liisa Santala.

Dtl-tuotteita itselle tai lahjaksi.

Liiton toimistosta voit tilata diakoniatyöntekijän hopeisen riipuksen sekä diakonissan ja diakonin virkamerkkit. Uusina tuotteina on saatavana diakoniatyöntekijän eettiset ohjeet hiirimattona 10 €, korttisarjana 7 € ja kirjoituslustana 15 €. (dtl.fi – Myytävät tuotteet. Tilaukset: toimisto@dtl.fi.) ■

Ilmoittaudu Sisu-päiville

Syksyn Sisu-päivät ovat Kuopiossa, Tampereella, Hämeenlinnassa ja Helsingissä. Ammatillista asiaa työsuhteesta ja työelämän muutoksista, vertaistukea ja iloisia kohtaamisia pientä virkistystä unohtamatta. Käy ilmoittautumassa mukaan! Dtl.fi > Ammatilliset asiat > Koulutusta jäsenille. ■

Diakonian tutkimuksen päivä

Diakonian tutkimuksen päivä pidetään Helsingissä Kirkon talossa, Eteläranta 8, maanantaina 14.11. klo 9–16. Päivän teemanä on *Tulevaisuuden diakonian osaaminen*. Diakonian tutkimuksen päivä on maksuton. Se on tarkoitettu kaikille diakonian tutkimuksesta kiinnostuneille. Tutkimuksen päivä tarjoaa ammennettavaa sekä teoreettisella että käytännönläheisellä tasolla. Ei ilmoittautumista. (dts.fi/diakonian-tutkimuksen-paiva) ■

Sosionomit laitoksissa ja kunnissa – hae oikeus ammatinharjoittamiseen

Sosiaalialan ammatinharjoittamislaki tuli voimaan 1.3.2016. Uuden lain mukaisia laillistettuja sosiaalihuollon ammatteja ovat sosiaalityöntekijä, sosionomi ja geronomi.

Valvira myöntää hakemuksen perusteella oikeuden harjoittaa sosiaalihuollon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä sekä merkitsee oikeuden käyttää nimikesuojattua sosiaalihuollon ammattinimikettä Suomessa ja ulkomailla koulutetuille sosiaalihuollon ammattihenkilöille.

Laillistusta tai nimikesuojauksen rekisteröintiä haetaan tutkinnon suorittamisen jälkeen. Sosiaalialan opiskelijoita ei merkitä sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin.

Työelämässä jo olevia ammattihenkilöitä kehoitetaan toimittamaan laillistusta tai nimikesuojausta koskeva hakemus Valviraan hyvissä ajoin ennen siirtymäajan päättymistä, jotta hakemus ehditään käsitellä ennen 31.12.2017. Valviralla on lain mukaan 6 kuukautta aikaa käsitellä hakemus.

Seurakunnassa toimivan sosionomin, diakoniatyöntekijän tai nuorisotyönohjaajan ei tarvitse hakea nimikesuojaa. Jos pidät mahdollisena tulevaisuudessa hakeutua sosionomikelpoisuuden edellyttäviin tehtäviin, ammatinharjoittamislupa on kannattavaa ja tarkoituksenmukaista hankkia jo tässä vaiheessa.

Sosiaalialan laitoksissa toimivien sosionomi-koulutuksen saaneiden tulee nyt ehdottomasti hakea oikeus ammatinharjoittamiseen. Oikeus toimia ilman laillistusta ja nimikesuojausta päättyy 31.12.2017.

(<https://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/sosiaalihuollon-ammattioikeudet>). ■

Liisa Rossi työvapaalla

Dtl:n toimistoassistentti **Liisa Rossi** on työvapaalla 6.9.–14.10.2016. Tänä aikana yhteydenotot joko sähköpostilla toimisto@dtl.fi tai suoraan toiminnanjohtajalle ja asiamiehelle. ■

Marko Pasma Dtl:n asiamieheksi

Diakoniatyöntekijöiden Liiton asiamiehenä on aloittanut (8.8.) sosionomi (YAMK)-diakoni **Marko Pasma**. Marko siirtyy tehtävään Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan johtavan diakoniatyöntekijän paikalta. Tehtäväkuvan mukaisesti vastuualueina ovat mm. opiskelija- ja osastotoiminta, viestintä, luottamusmieskoulutukset ja muu liiton edunvalvontatyö. ■

Diakoniabarometri 2016 tarjoilee rautaisannoksen tietoa

Diakoniabarometri ei ole tyhjentävä esitys diakoniatyöstä, mutta se antaa tietoa, jota muualta ei ole saatavissa.

Barometri listasi 35 huono-osaisuuden osa-aluetta kysyen kuinka usein diakoniatyöntekijät tapaavat näihin määritelmiin sopivia ihmisiä työssään. Jokaista mainittua määritelmää kohden löytyi diakoniatyöntekijöitä, jotka kohtaavat tätä huono-osaisuutta päivittäin, monet viikoittain tai kuu-kausittain.

Diakoniatyöntekijät tapaavat säännöllisesti ihmisiä, jotka eivät osaa hakea etuuksia tai jotka eivät ole saaneet tarvitsemaansa apua. Useilla on ongelmia muistin tai tarkkaavaisuuden kanssa. On tärkeää huolehtia, etteivät kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut edellytä hyvinvoivan ja terveen ihmisen toimintakykyä.

Barometri myös päivittää kuvan suomalaisesta diakoniatyöstä. Mielikuvat diakoniatyöstä voivat huomaamatta vanheta. Diakoniatyöntekijöiden esikuva on verkostoituva kumppanitoimija, joka etsii ja kehittää uusia toimintatapoja ja puolustaa oikeudenmukaisuutta.

Diakonian asiakastyötilastojen perusteella on tehty johdopäätöksiä koko diakoniatyöstä. Vuosittaiset tilastot eivät ker-

ro diakoniatyön eri osa-alueiden keskinäisistä resurssipainotuksista tai kohdattujen henkilöiden hyvä- tai huono-osaisuudesta. Barometrin mukaan asiakastyö kattaa vain alle puolet diakoniatyöntekijöiden työajasta, osalla 10–20 prosenttia.

Työturvallisuus diakoniatyössä on parantunut, mutta uhkatilanteita ja epäasiallista kohtelua on edelleen liikaa.

Diakoniatyöntekijät kohtaavat usein uhkaavasti tai aggressiivisesti käyttäytyviä ihmisiä. Yli 60 prosenttia diakoniatyöntekijöistä kohtasi uhkaavan tilanteen vuonna 2015, osa jopa lähes kuukausittain. Vaikka uhkatilanteita on ollut usein, onneksi vain harva niistä on edennyt väkivaltaiseksi. Työturvallisuus kokonaisuutena on nyt merkittävästi parempi kuin 2013.

Epäasiallista kohtelua diakoniatyöntekijät joutuvat kokemaan liian usein. Yli kolmanneksella on kokemuksia asiakkaalta tulleesta epäasiallisesta kohtelusta. Merkittävän tavallista on työtovereiden ja jopa esimiesten suunnalta tuleva epäasiallinen kohtelu.

Epäasiallista kohtelua tai uhkaavaa käytöstä ei tule sietää ikään kuin diakoniatyöhön kuuluvana ominaisuutena. Diakoniatyöntekijän tulee voida tehdä työtään turvallisesti ja ilman häirintää. Esimiehen tehtävä on käytössään olevin keinoin estää työntekijään kohdistuva häirintä ja väkivalta. ■

Titi Gävert, Kirkkohallitus

Diakoniabarometrin toteuttajat ovat Diakonian tutkimuksen seura, Diakoniatyöntekijöiden Liitto ja Kirkkohallituksen Diakonia ja sielunhoito-yksikkö. Suomen/ruotsinkielinen barometriraportti sekä englanninkielinen tiivistelmä ovat ladattavissa Sakastista ja Diakoniatyöntekijöiden Liiton verkkosivuilta.

ILKKA KALLIOKOSKI
puheenjohtaja, KNT
ilkka.kallioskosi@evl.fi

Kesän satoa

Kesän leirit ovat takana ja useimmilla lomat jo pidettyinä. Tämä vuonna lomarahatkin vielä maksettiin täysmääräisinä. Kesän alussa hiottiin loppuun kiky-sopimusta. Lopulta neuvottelutulokseen päästiin ja työmarkkinoita rauhoittava sopimus yli vuoden kestäneen pusertamisen jälkeen lopulta allekirjoitettiin.

Nyt pitäisi kaiken olla hyvin. Vaikka sopimus ei ole palkansaajille mitenkään mairea, on sopimuksen tie ainoa oikea tie. Rauha työmarkkinoilla on myös rauhaa yhteiskunnassa muutenkin. Tehdyn sopimuksen mukaan kaikkien sopijapuolien pitäisi olla parhaansa mukaan tyytyväisiä ja noudattaa sopimusta.

Kesä ei kuitenkaan ole tätä kirjoittaessa edes loppu, kun jo rahan vallan suunnasta alkaa kuulua soraäänä. Vaikka palkansaajien lompakolla käytiin sopimuksen myötä monin eri tavoin, se ei tunnu riittävän. Lisää ilmeisesti pitäisi nyhtää, vaikka nykyisilläkään palkoilla ei varsinkaan kasvukeskuksissa pärjätä ilman erilaisia tukia.

Tällä viikolla (34) Työ- ja elinkeinoministeriön kansliapäällikkö Jari Gustafsson ehdotti heikennyksiä palkansaajille. Gustafssonin mukaan yhtenä keinona olisivat pienemmät palkat, joita voitaisiin täydentää sosiaaliturvalla. (MTV3 kotimaa 22.08.2016) Muutamaa viikkoa aiemmin kokoomuksesta ehdotettiin SuomiAreenassa sunnuntaisiin kajoamista. (MTV3 kotimaa 14.07.2016)

Tällaiset puheet edes ehdotuksina ovat varsin tympeitä ja suorastaan röyhkeitä. Vaikka tehdyt ehdotukset vähän yllättivät, eivät ne sentään sensaatioita ole. Ehdotukset ovat kaiketi linjassa ehdottajiensa arvojen kanssa. Ajankohta sen sijaan on outo. Jos eläisimme sopimuskauden loppua, voisi jopa olettaa, että vastaavilla ulostuloilla pedataan asemia neuvotteluihin.

Nyt tarvitaan kaikilta osapuolilta pelottelun sijaan tyytyväisyyttä tehtyyn sopimukseen, ja siinä pitäytymistä. Saatua yhteiskuntarauhaa ei kannata tuollaisilla avauksilla rikkoa. Tuollaisista ehdotuksista on lyhyt askel poliittisiin mielenilmauksiin, lakkoaseen välyttelyyn ja pelon ilmapiirin lietsontaan. Toivottavasti nämä ehdotukset jäävät omaan arvoonsa eikä uusia tule.

Kiky-sopimusrauhaisaa syksyä! ■

SOTE TULEE – TIESITKÖ NÄMÄ ASIAT?

Soten valmistelut ovat yhä kesken ja sen seurauksia vasta aavistellaan. Kolme asiantuntijaa kertoo tässä jutussa sote-linjauksista, joista on hyvä olla kartalla.

Sote- ja maakuntauudistus koskettaa kaikkien kansalaisten palveluja ja satojen tuhansien suomalaisten työtä. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus, ohjaus ja verotus muuttuvat. Huimin muutos lienee se, että sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen siirtyy kunnilta maakunnille vuoden 2019 alusta.

Johtaja **Kalle Kuusimäki** Kirkon keskushallinnosta näkee soten mahdollisuutena, jonka uhkiin on tartuttava ajoissa. Hänen mukaansa sotella on jalo ja kannatettava tavoite: huolehtia väestön hyvinvoinnista ja terveydestä nykyistä paremmin sekä vähentää väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja.

– Uudistuksella pyritään takaamaan, että palvelut olisivat saatavissa yhdenvertaisesti kautta maan ja että ne huomioisivat nykyistä paremmin paitsi alueelliset myös ihmisten yksilölliset tarpeet. Samalla kuitenkin etenkin palvelurakennetta ja sen uudistusta koskevissa keskusteluissa ovat korostunut saavutettavat kustannussäästöt, Kuusimäki huomauttaa.

THL:n huoli

Järjestämislakiluonnos on mittava lakipaketti, joka on haastava arvioitavaksi jo sellaisenaan, mutta etenkin kun siitä puuttuu vielä valinnanvapauslain säädännön osuus.

– Monet asiantuntijat ovat siksi olleet syystä huolissaan, voidaanko uudistuksen vaikutuksia vielä arvioida kunnolla, Kuusimäki kertoo.

THL on laatinut ennakoarvioinnin sote-lakiluonnoksen vaikutuksista. Kuusimäki kehottaa tutustumaan siihen.

– THL nostaa esiin muun muassa huolen siitä, johtaako tiukka talouskuri asiakasmaksujen korottamiseen ja omavastuun lisäämiseen. Se vaarantaisi soten varsinaisen tavoitteen eli riittävät ja yhdenvertaiset palvelut ja hyvinvointi- ja terveyserojen kaventumisen.

Sopimukset uusiksi

Valtakunnan tasolla kirkon erityislaatuinen toimijuus on sote-valmisteluissa tunnistettu ja tunnustettu. Kirkolla on sopimuksellista palvelutoimintaa esimerkiksi sairaalasielunhoidon, kehitysvammatyön ja perheneuvonnan osalta.

– Sote-uudistuksen myötä nämä sopimukset tulee uusiksi, samalla maakuntaratkaisun myötä sopimusosapuolten osalta joudutaan uuteen tilanteeseen. Esimerkiksi sairaalasielunhoidon järjestämisen sopimukset solmitaan jatkossa maakunnan kanssa. Tämä haastaa kirkon puolelta ratkaisemaan sen, mikä taho valtuutetaan tekemään sopimusta. Maakunnat tulevat sijaitsemaan usean seurakunnan ja usean hiippakunnan alueella. Hiippakuntien tuomiokapitulien rooli ainakin alueellisten seurakuntatoimijoiden verkunkutojina ja prosessien edistäjinä on luontevinta, Kuusimäki näkee.

Hän kannustaa kirkkoa rakentamaan jo varhaisessa vaiheessa kiinteät suhteet maakunnallisiin yhteistyökumppaneihin.

– Monissa kunnissa on tehty tiivistä yhteistyötä seurakuntien kanssa, muun muassa diakonian ja kasvatuksen osalta. Rakenteelliset puitteet tulevat sote-uudistuksen myötä muuttumaan, siksi muutoksessa kannattaa olla tiiviisti mukana.

Seurakuntien rooli kuuluville

Seurakuntien on luonteva rakentaa muutostilanteessa uudenlaista kumppanuutta etenkin kuntien ja järjestöjen kanssa.

– Muutos on aito mahdollisuus arvioida ja uudistaa seurakuntien omia toimintoja, esimerkiksi diakonian ja kasvatuksen tehtäviä ja roolia ihmisten hyvinvoinnin edistäjinä. Tässä muutoksessa seurakuntien on erittäin tärkeä käydä keskustelua omasta identiteetistä, toimintatavoista, uudenlaisista yhteistyökumppaneista ja -muodoista, Kuusimäki sanoo.

Hän näkee muutoksen erinomaisena mahdollisuutena paitsi uudelleenarvioida omia toimia myös sanoittaa ja viestiä niistä.

– Seurakuntien ja kirkon rooli ihmisten hyvinvoinnin edistäjinä on huomattava. Siitä on hyvä nyt viestiä rohkeasti tulevien yhteistyökumppanien ja päättäjien suuntaan.

Kirkko puolustamaan heikoimpia

Palvelurakennemuutos edellyttää seurakunnilta entistä enemmän heikoimpien edunvalvontaa. Monia uudistuksia kun yleensä toteutetaan vahvempien ja kovaäänisimpien ehdoilla. Miten ihmiset löytävät tarvitsemansa palvelut? Ovatko ne kaikille saavutettavia, lasketaanko liikaa digi-osaamisen ja -resurssien varaan?

– Kirkossa tulee paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti seurata ja puolustaa heikoimmasa asemassa olevien oikeuksien toteutumista muutoksessa. Esimerkiksi valinnanvapauden vaikutus sote-palveluiden yhdenvertaisuuteen herättää huolta. Parantaako valinnanvapaus pitkäaikaissairaiden ja monipalveluasiakkaiden palvelujen saatavuutta? Miten valinnanvapaus toteutuu muistisairailla tai kehitysvammaisilla, Kuusimäki kysyy.

SOSTEn tekemän kyselyn perusteella myös monet sote-johtajat ovat olleet erityisen huolissaan edellä mainituista kysymyksistä.

– SOSTEn johtaja **Anne Knaapi** on todennut, että tarvitaan tarkkaa määrittelyä siitä, mihin sosiaali- ja terveystalouteen valinnanvapaus soveltuu. Jos asiakas tarvitsee valinnan tekemiseen tukea, tarvittava palveluohjaus on järjestettävä. ■

MITÄ UUDISTUS KOSKEE

KUNNAT	
Paikallisen osallistumisen, demokratian ja elinvoiman yhteisöjä, jotka hoitavat asukkaiden päättämiä itsehallintotehtäviä ja laissa säädettyjä paikallisia tehtäviä.	<ul style="list-style-type: none"> • Osaaminen ja sivistys • Terveys ja hyvinvointi • Liikunta ja kulttuuri • Nuorisotoimi • Paikallinen elinkeinopolitiikka • Maankäyttö ja rakentaminen
MAAKUNNAT	
<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaali- ja terveydenhuolto • Pelastustoimi • Ympäristöterveydenhuolto • Aluekehittäminen • Alueiden käytön ja rakentamisen ohjaus 	<ul style="list-style-type: none"> • Työ- ja elinkeinopalvelut • Liikennejärjestelmäsunnittelu ja joukkoliikenteen alueellinen suunnittelu • Maaseudun kehittäminen ja lomituspalvelut
VALTIO	
<ul style="list-style-type: none"> • Oikeusvaltion ylläpito ja kehitys • Perusoikeuksien turvaaminen ja arviointi 	<ul style="list-style-type: none"> • Turvallisuustehtävät • Valtakunnalliset ja kv-tehtävät • Yleinen edunvalvonta

”KIRKOLLA ON OMA TEHTÄVÄNSÄ”

Sosiaalineuvos Kari Haavisto sosiaali- ja terveysministeröstä sanoo, että sote on lähinnä iso hallinnollinen muutos.

– Seurakuntien on tärkeää huolehtia siitä, että heillä on toimivat suhteet erityisesti paikalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöön. Sosiaali- ja terveyspalveluissa työskentelevät jatkossakin samat ihmiset. Vaikka yhteistyötahon organisaation nimi muuttuisikin, henkilösuhteille ei tapahdu mitään. Sote voi näyttää monimutkaiselta, mutta sen avulla haetaan aidosti aiempaa yksinkertaisempaa mallia, **Haavisto** painottaa.

Tarkemmat linjaukset paljon puhutusta valinnanvapaudesta valmistuvat marraskuussa. Haavisto näkee seurakuntien työntekijät tärkeässä roolissa tässä muutoksessa.

– Seurakuntalaiset kysyvät varmasti kirkon työntekijöiden näkemyksiä ja neuvoja siitä, miltä valinnanvapaus yksittäisen seurakuntalaisen kannalta näyttää. Kokonaisuudesta on hyvä olla selvillä, hän neuvoo.

Hallituksen sote-linjauksen mukaisesti sote-alueet voivat käyttää palveluiden tuottamisessa yksityisiä, julkisia ja kolmannen sektorin palveluntuottajia. Kirkon vetovoimasta esimerkiksi diakoniapalvelujen tarjoajana Haavisto ei ole huolissaan.

– Kirkolla on oma tehtävänsä, joka ei häviä eikä muutu. Riittää, kun kirkko pysyy uskollisena tehtävälleen. Se ei kilpaile ja sen ei tarvitse lähteä kilpailemaan soten kanssa. ■

”EI TARVITSE PELÄTÄ”

Jukossa eli julkisalojen koulutettujen neuvottelujärjestössä sotea valmistelevalle Minna Holm sanoo suoraan, että tässä vaiheessa on mahdotonta arvioida, mitä hyvää tai huonoa sotesta seuraa.

– Moni iso asia on yhä auki. Muutosten arviointiin vaikuttaa myös se, katsooko niitä asiakkaan, työntekijän vai veronmaksajan näkökulmasta. Juko toki tekee kaikkensa, että henkilöstön asema säilyy turvattuna sekä maakuntiin siirtyvien että entisten työnantajien palvelukseen jäävien osalta, **Holm** jatkaa.

Soten myötä kunnista siis siirtyy noin 200 000 työntekijää maakuntiin. Se on valtavan suuri muutos.

– Kirkon työntekijöitä tämä siirto ei koske. Seurakunnat ovat itsenäisiä työnantajia. Diakonia- ja nuorisotyön osalta muutokset näkyvät todennäköisesti siinä, keiden kanssa seurakunnat jatkossa tekevät yhteistyötä, Holm sanoo.

Uudistuksen myötä maakuntiin perustetaan uusia yksiköitä ja toimintamalleja uudistetaan reippaalla kädellä.

– Sotea ei tarvitse pelätä sen enempää kuin muitakaan organisaatiouudistuksia. Aika näyttää, mihin suuntaan asiat menevät. Ratkaisevaa on erityisesti se, mihin asiakkaiden valinnanvapaus johtaa eli mistä he jatkossa haluavat sosiaali- ja terveyspalvelunsa. ■

Sokra on iso asia

Euroopan sosiaalirahaston sosiaalisen osallisuuden edistämisen ja köyhyyden torjunnan uudessa toimintalinja 5:ssä keskitytään heikoimmassa asemassa olevien elämän parantamiseen. 156 hanketta parantaa suomalaisten osallisuutta ja palveluita ESR-rahalla. Jopa neljäsosassa näistä kirkko, seurakunnat ja diakoniatyö ovat vahvasti mukana.

Hankkeita tukee Sosiaalisen osallisuuden koordinaatio Sokra, joka on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Diakonia-ammattikorkeakoulun yhteishanke. Sokra kokoaa ja välittää tietoa Euroopan sosiaalirahaston avulla kehitettävästä uudenlaisista arjen innovaatioista ja toiminnasta. Sokran viisi aluekoordinaattoria eri puolilla Suomea tukevat kumppanuusien luomisessa, uusien hankkeiden virittämässä sekä toimivat jo käynnistyneiden hankkeiden tukena.

Osallisuutta monella rintamalla

Osallisuus ei ole vain toimeentuloa ja työtä, vaan kuulumista yhteisöön sekä mahdollisuutta toteuttaa itseään mielekkäästi. Keinot osallisuuden lisäämiseksi voivat olla yksinkertaisia.

– Toimintalinja viiden hankkeissa naapuriäidit ovat lähteneet maahanmuuttajanaisten avuksi palveluihin. On luotu kaikille avoimia tiloja, joita nuoret saavat sisustaa ja muuttaa mieleisikseen. On järjestetty yhteisiä ruokailuja, joiden ruokalistoihin osallistujat ovat saaneet vaikuttaa”, kertoo Sokran erikoistutkija **Anna-Maria Isola** THL:stä.

Kirkon ja seurakuntien avulla on tuettu syrjäytyneitä, autettu köyhiä ja kehitetty heikoimmassa asemassa olevien palveluja kauan. Seurakunnat ja erilaiset uskonnolliset yhteisöt ovat myös aktiivisesti mukana 39:ssä Euroopan sosiaalirahaston toimintalinja 5:n hankkeissa.

Kirkon diakoniatyöhön on perinteisesti sisällynyt osallisuutta lisääviä palasia – toimintaa mielenterveyden edistämiseksi ja yhteisöllisiä tapahtumia, jotka ovat koonneet ihmisiä yhteen.

– Kirkon toiminnassa ja diakoniatyössä osallisuutta estävät hierarkiat eivät välttämättä ole yhtä vahvasti esillä kuin muualla yhteiskunnassa, Isola toteaa.

Upeita hankkeita

Kun hävikkiruoka viime keväänä nousi puheenaiheeksi, oltiin ESR-hankkeessa askelen edellä. Hävikkiruokaravintola Loop pystytettiin ESR:n tukemana, henkilökunnaksi saatiin heikossa työmarkkina-asemassa olevia.

Esimerkkeinä muista julkisuutta saaneista hankkeista ovat mm. Lapinlahden Lähde, Helsingin Diakonissalaitoksen nuorten elämäntilanteen parantamiseen keskittynyt Vamos, nuorten asumisen ohjaukseen keskittynyt Naksu sekä eri puolilla Suomea levinnyt ViaDia ry:n Varikko-toiminta. Uusia, kansalaislähtöistä toimintaa toteutettavia hankkeita syntyy koko ajan.

– Se, että kehittämistyö jää osaksi pysyvää toimintaa, vaatii meiltä kaikilta vielä paljon. Hankkeita, joissa kirkon toimijoita on mukana, on rahoitettu yli 11 miljoonalla. Tämä julkinen investointi ei saa valua hukkaan. Vaikuttavakin tekeminen uhkaa jäädä piiloon, jos olemassa olevat järjestelmät ja päättäjät eivät havahdu niiden arvoon, aluekoordinaattori **Tytti Tuulos** THL:stä vetoaa.

Lisätietoa hankkeista: www.thl.fi/sokra

Lisätietoa Euroopan sosiaalirahaston rahoitushausta: www.rakennerahastot.fi

Liekehdi työssäsi, älä pala loppuun

Sinulla on tärkeä tehtävä seurakunnassa, joten pidä huoli itsestäsi, jotta voit palvella seurakuntalaisiasi. Muista, että työajaton työntekijä ei ole rajaton, eikä kukaan ole korvaamaton.

toiminnanjohtaja

ARJA LUSA
toiminnanjohtaja, KNT
arja.lusa@knt.fi

Paikallinen sopiminen tuli kirkkoon

Kirkon sektorilla paikallinen sopiminen on koko lailla uusi asia. Aiemmin ei ole ollut mahdollista, että paikallisesti olisi voitu sopia voimassa olevaa työ- ja virkaehtosopimusta heikoimmista työehdoista. Kirkon työpaikoilla tämä on mahdollista 1.2.2017 alkaen. Paikallinen neuvottelutoiminta on tähän saakka ollut tarkasti rajattua. Se on tarkoittanut palkkausjärjestelmän palkanosien kuten Havan ja työaikapankin täytöntöönpanoneuvotteluita sekä keskitettyjen palkkaratkaisujen järjestelyerien jakamisperusteista neuvottelusta. Näissä neuvotteluisissa on jaettu hyvää ja rahaa. Nämä neuvotteluelementit ovat jatkossakin käytössä.

Paikalliseen sopimiseen on nyt kirjattu uutena asiana kaksi tasoa: normaali- ja kriisitilanne. Paikallisella sopimuksella voidaan poiketa KirVESTES:n määräyksistä, jos siihen on paikallisista olosuhteista aiheutuva perusteltu syy ja siihen on annettu mahdollisuus sopia paikallisesti toisin.

NORMAALILAUSEKKEEN mukaisesti voidaan paikallisesti sopia hengellisen työn tekijöille

- palkan nostosta tai palkan alennuksesta alittamatta vaativuusryhmän alarajaa
- lomarahen vaihtamisesta joko osittain tai kokonaan vapaaksi

KUVA ANDERS KÄHKÖNEN

- hengellisen työn viranhaltijoiden moduulityö-aikakokeilusta
- luottamusmies- ja yhteistoimintasopimuksen erikseen sovitusta osista

Tällä viimeisellä lauseella tarkoitetaan oikeutta paikallisesti päättää luottamusmieskorvausten maksamisesta muille kuin päaluottamusmiehelle ja päätöstä usean seurakunnan yhteisen luottamusmiehen valitsemisesta. Yhteistyötoimikunnan jäsenmäärän alaraja neljä on poistunut ja sen koko päätetään paikallisesti. Normaalilausekkeen mukainen paikallinen sopimus on voimassa joko toistaiseksi tai määräajaksi.

Julkisuudessa on paljon puhuttu selviytymislausekkeesta. Sillä tarkoitetaan kirkossa tilannetta, jossa seurakunta joutuu taloudellisesti poikkeuksellisen vaikeaan tilanteeseen. Poikkeuksellisen vaikea tilanne voi olla maksuvalmiuden raju heikkeneminen tai äkillinen rakennusten peruskunnostus tai rakentaminen. Silloin seurakunta voi käyttää selviytymislauseketta vaihtoehtona irtisanomiselle.

Selviytymislausekkeen perusteella voidaan paikallisesti sopia mahdollisten palkantarkistusten toteuttamistavat, ajankohdat ja suuruus. Paikallisesti voidaan sopia jopa 10 prosentin palkanalennuksista vaativuusryhmän alle. Lisäksi voidaan sopia lomarahen ja työaikorvausten leikkaamisesta. Työaikorvausten leikkaaminen tarkoittaisi mm. työsopimussuhteisten leirityökorvausten pienentymistä.

Selviytymislausekkeen mukainen sopimus olisi määräaikainen ja tehtävissä enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Toimenpiteiden tarkoitus on turvata työpaikat ja toiminnan jatkuminen mahdollisimman normaalina. Luottamusmiehen epäkiitollinen tehtävä on neuvotella näistä talouden sopeuttamiskeinoista. Näihin neuvotteluihin työntekijöillä on mahdollisuus saada luottamusmies, vaikka Jukoon kuuluvien liittojen jäseniä on alle viisi. ■

SEURAKUNTIEN ÄÄNITORVENA

Kurikan seurakunnan johtava diakoniatyöntekijä Pirjo Sariola tuo vahvaa seurakuntatyön osaamista kirkon päätöksentekoon.

Kirkkohallituksen täysistunnon maallikkojäsenen tärkein tehtävä on pitää huoli siitä, että päätöksenteossa kuuluvat seurakuntien näkemykset eri puolilta kirkkoa. Tätä mieltä on ensimmäistä kautta maallikkojäsenenä istuva **Pirjo Sariola**, joka työskentelee Kurikan seurakunnan johtavana diakonia-työntekijänä.

Hän on lähtenyt luottamus- tehtävään yhtä aikaa kiittolisella ja nöyrällä mielellä. Nöyrällä siksi, että monella muulla Kirkkohallituksen täysistunnon jäsenellä on vähintään saman verran kokemusta kuin hänellä, joillakin paljon enemmän.

– Olen lähtenyt tähän tehtävään myös rohkealla mielellä, sillä silloin kun kysytään seurakunnan elämää koskevista asioista, minä saan olla paikalla Lapuan hiippakunnan seurakuntaelämän asiantuntijana, hän tiivistää.

30 vuotta kokemusta

Sariolan kohdalla voidaan puhua vahvasta asiantuntijuudesta. Hän on työskennellyt diakoniatyössä noin 30 vuotta, joista lähes 10 vuotta johtavana diakoniatyöntekijänä.

Hänen mukaansa seurakuntakentän kokemukselle on oma tärkeä paikkansa Kirkkohallituksessa.

– Kun keskustellaan kirkon asioista ja valmistellaan asioita kirkolliskokousta varten, on todella tärkeää, että valmistelutyössä näkyy seurakuntien arki.

Sariolan mukaan virkamiehillä on todella paljon tietoa ja osaamista, mutta seurakuntaelämän asiantuntijat toimivat kirkon päätöksenteossa peileinä, joita vastaan voi tarkastella kaikkia päätöksiä.

Koko hiippakunnan edustaja

Vahvasta diakoniaustaustastaan huolimatta Sariola ei koe olevansa diakonian edustajana kirkkohallituksessa. Hän edustaa ensisijassa omaa, Lapuan hiippakuntaansa. Diakonia ei silti unohdu.

– Minä olen diakoniatyöntekijä, ja diakonia asuu minussa vahvasti. Se näkyy näkökulmissani ja asioissa, joihin tartun.

Kirkkohallituksessa istuu pappis- ja piispajäsenten lisäksi yksi maallikkoedustaja kustakin hiippakunnasta. Maallikoiden koulutus- ja ammattitaustat ovat hyvin moninaiset. Tämä kuvastaa hyvin Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa.

– On hirvittävän suuri rikkaus, että meillä on näin monimuotoinen kirkko, hän sanoo, Sariola sanoo.

Moninaisuutta kunnioittaen

Kirkon moninaisuus on rikkaus, mutta se on myös haaste, joka edellyttää runsaasti keskustelua. Päätöksiä tehdessä pitää pyrkiä löytämään paras yhteinen tie.

– Vaikka usein sanotaan, että kirkossa tehdään päätöksiä kaavamaisesti, me voimme silti yrittää tehdä päätöksiä moninaisuutta kunnioittaen, hän lisää.

Kirkkohallituksen työ on ollut Sariolan vielä lyhyen kokemuksen mukaan hyvin valmisteltua ja keskustelemaa.

– Erilaisia näkökulmia kuullaan ja ihmisillä on mahdollisuus tuoda erilaisia näkökulmia esiin, hän kiittelee.

Työssä pitää keskittyä tärkeimpään

Työssään diakoniatyöntekijänä Sariola näkee suurimpana haasteena tällä hetkellä sen, että perustehtävää pitäisi pystyä tekemään ”tämän päivän silmillä”.

– Jotta siihen olisi mahdollisuuksia, pitäisi opetella jättämään turhia rönsyjä pois ja keskittymään kaikkein tärkeimpään.

Hän nostaa esimerkiksi diakonian leiri- ja kerhotyön. Hänen mielestään täytyy miettiä, miten paljon sille on tänä päivänä ensisijaista tarvetta.

– Ryhmätilanteita pitää olla ja ne ovat tärkeitä, mutta onko huolehdittava myös siitä, että kun ihmisellä on kriisi ja hätä, diakoniatyöllä on mahdollisuus kohdata tuo ihminen?

Sariola huomasi jo oman erikoistumiskoulutuksensa aikana, että sekä koko kirkon että diakoniatyön on pitänyt uudistua koko ajan.

– Pidän henkilökohtaista asiakastyötä hyvin tärkeänä. Sitä, että diakonia voisi tunnistaa paikkakunniltaan ja seurakunnistaan ne ihmiset, jotka pitäisi kohdata. ■

Perheestä voimaa työhön

- Sariola valmistui diakoniatyöntekijäksi vuonna 1982 Oulun diakoniaopistosta.
- Hän on työskennellyt Kurikan seurakunnassa vuodesta 1990 ja johtavana diakoniatyöntekijänä vuodesta 2007.
- Sariola toimii nyt neljättä kautta hiippakuntavaltuustossa seurakuntien luottamus henkilöiden valitsemana. Tämä kausi on hänen toinen kautensa hiippakuntavaltuuston puheenjohtajana.
- Raskas työ ja luottamustoimet vaativat myös vapaa-ajalta paljon. Sariola virkistyy järjestämällä aikaa perheelle ja matkustelemalla.
- Sariola on myös intohimoinen verkkokalastaja, jonka suosikkikala on kookas itse savustettu ahven.

KIRKKO MUKANA KIKYSSÄ

Keskusjärjestöjen neuvotteleman kilpailukyky sopimuksen eli kikyn mukainen sopimus on solmittu myös kirkon sektorilla ajalle 1.2.2017–31.1.2018.

Kiky-sopimus rajasi kirkon sopijaosapuolten eli Kirkon työmarkkinalaitoksen ja pääsopijajärjestöjen (JUKO, Kirkon alat, Kirkon alan Unioni) liikkumavaran neuvotteluissa hyvin tarkasti. Lähtökohta neuvotteluille oli palkansaajien näkökulmasta poikkeuksellinen, koska kikyn mukainen toimeksianto oli neuvotella lähinnä palvelussuhteen ehtojen heikennyksistä.

Työaika pitenee

Kikyn mukainen 24 tunnin työajan lisäys toteutetaan yleistyöajassa, toimistotyöajassa ja tuntipalkkaisilla pidentämällä viikkotyöaikaa 30 minuutilla. Tuntipalkkajärjestelmän luonteesesta johtuen ansiotason muuttamattomuus toteutetaan pienentämällä tuntipalkkaisten arkipyhäkorvauksen määrä 5 tuntiin 9 minuuttiin. Hengellisen työn viranhaltijoiden työaikaa pidentetään lisäämällä virkatehtäviä säännönmukaisina työpäivinä. Virkatehtäviä voidaan kerätä myös suuremmiksi kokonaisuuksiksi, joita käytetään esimerkiksi koulutukseen, osaami-

sen kehittämiseen tai työyhteisön kehittämiseen.

Neuvottelut pidennyksen toteuttamisesta olivat kaiken kaikkiaan vaikeat ja erityisen tiukkoja neuvotteluja käytiin hengellisen työn viranhaltijoiden osalla. Hengellisen työn viranhaltijoita edustavista pääsopijajärjestöistä JUKO oli ainoa, joka ajoi neuvotteluissa työajattomien asiaa.

Riittävä tulos saatiin lopulta

Hengellisen työn viranhaltijoiden kirjaukset johtivatkin siihen, ettei JUKOn kirkon neuvottelukunta ollut valmis hyväksymään 31.5. saavutettua ensimmäistä neuvottelutulosta. Tuumaustauon jälkeen neuvotteluja jatkettiin ja pidennystä koskevaa kirjausta saatiin muokattua; ei vielä täysin tavoitteidemme mukaiseksi, mutta riittävästi, jotta neuvottelukunta oli 3.6. valmis hyväksymään neuvottelutuloksen. Hurraamiseen ei ole aihetta, mutta positiivisena asiana JUKOn näkökulmasta voidaan pitää sitä, että hengellisen työn viranhaltijoiden osalta pidennys on mahdollista toteuttaa

säännönmukaisina työpäivinä eikä ollut välttämätöntä leikata viikkovapaapäivistä tai vuosilomasta.

JUKOn aloitteesta jatkoneuvotteluissa sovittiin, että sopijaosapuolet selvittävät vuoden 2019 loppuun mennessä, miten hengellisen työn viranhaltijoiden työajan pidennys on seurakunnissa toteutettu. JUKO tekee lisäksi myös omia selvityksiään ja seuraa tilannetta muutoinkin aktiivisesti. Vaikka työajattomien työntekoa ei tunneissa mitata, on aiheellista tarkkaila mm. sitä, ettei tehtäviä lisätä kikyn varjolla tuntimääräisesti enempää kuin mitä sopimuksessa on sovittu.

Mikäli pidennyksen toteuttamistavat mietittyvät, on työntekijän ensisijainen tuki JUKOn luottamusmies. Mikäli seurakunnassa ei ole JUKOn luottamusmiestä, kannattaa ottaa yhteyttä omaan liittoon.

Lomarahoja leikataan, ei yleisiä palkankorotuksia

Lomarahaa leikataan koko julkisella sektorilla 30 prosenttia. Määräaikainen leikkaus kos-

kee lomanmääräytymisvuosilta 1.4.2016–31.3.2017, 1.4.2017–31.3.2018 ja 1.4.2018–31.3.2019 ansaittavia lomarahoja.

Yleisiä palkankorotuksia ei kiky-sopimuskaudella ole tulossa. Palkkausjärjestelmien mukaiset korotukset tehtävien vaativuuden lisääntyessä tai henkilökohtaisen suoriutumisen parantuessa toteutetaan kuitenkin Kirkon yleisen virka- ja työehtosopimuksen eli KirVESTES:n mukaisesti.

Työajallisten työaikamääräyksiä koskevaa kokeilua ja ylimmän johdon palkkausjärjestelmäkokeilua jatketaan 31.1.2018 asti. Myös Keravan ja Meilahden hengellisen työn viranhaltijoiden moduulityöaikakokeilut jatkuvat normaalisti.

Paikallinen sopiminen avaa mahdollisuuksia

Paikallinen sopiminen eli mahdollisuus paikallisesti sopia virka- ja työehdoista KirVESTES:stä poikkeavasti avautuu myös kirkon sektorilla. Paikallisesta sopimuksesta neuvottelevat ja sopivat paikallinen työnantaja ja luottamusmiehet. Paikallisesti voidaan sopia mm. palkkausjärjestelmän toteuttamisesta ja työaikamääräyksistä niin, ettei palkkataso laske ja enimmäistyöaika pitenee.

Myös hengellisen työn viranhaltijoiden moduulityöajan

käyttöön otosta voidaan muutosten myötä sopia paikallisesti. Moduulikokeilujen käyttöönoton edistäminen oli yksi JUKOn tavoitteista ja toiveissa on, että kokeilut paikallisen sopimisen myötä lisääntyvät.

Poikkeuksellisen vakavan taloudellisen kriisin varalle on sovittu erityisestä selviytymislausekkeesta, joka mahdollistaa paikallisen sopimisen myös palkkoja alentavasti, jos tavoitteena on välttää irtisanomisia tai lomauttamisia. Tällainen paikallinen sopimus voidaan tehdä enintään vuoden määräajaksi.

Yksittäisen työntekijän mahdollisuuksia sopia omista palvelussuhteensa ehdoista ei ole tässä yhteydessä laajennettu. JUKOn jäsenjärjestöjen jäseniä koskevan paikallisen sopimuksen voi neuvotella ja sopia ainoastaan JUKOn luottamusmies ja paikallinen työnantaja. JUKOn toimisto on alustavasti ohjeistanut luottamusmiehiä paikallisesta sopimisesta ja tulee panostamaan paikallisen sopimisen kiemuroihin myös luottamusmieskoulutuksessa.

Luottamusmiesmääräykset muuttuvat

Jatkossa voidaan valita luottamusmiehiä, joiden toimintapiirissä on kaksi itsenäistä seurakuntaa tai useampia seurakuntia. Tällä hetkellä on paljon pie-

niä seurakuntia, joissa ei ole omaa JUKOn luottamusmiestä, joten odotuksena on, että muutoksen myötä saamme parannettua JUKOn luottamusmiesjärjestelmän kattavuutta.

Jatkossa seurakunnan *ainoa luottamusmies* on nimikkeeltään *pääluottamusmies* ja oikeutettu pääluottamusmiehiä koskevaan parempaan irtisanomis-suojaan. Pääluottamusmies on aina yhteistoimintasopimuksen mukaisen yhteistyötoimikunnan jäsen. Lm-korvaus maksetaan ensisijaisesti pääluottamusmiehelle. Korvaus on porrastettu edustettavien määrän mukaisesti. Muiden luottamusmiehen palkkioista sovitaan paikallisesti. Työsuojeluvaltuutettujen korvauksiin ei tule muutoksia.

Työtä jatketaan työryhmissä

Valmistelu- ja kehittämistyö jatkuu sopijaosapuolten yhteisissä työryhmissä, joissa pohditaan mm. työaikajärjestelyjä, leirityön vaativuutta ja korvauksia, palkkausjärjestelmien kehittämistä, tuloksellisuutta, työelämän laatua, yhteistoiminnallisuutta, osaamisen kehittämistä ja rakennemuutosten toteuttamista. ■

EETTISTEN OHJEIDEN TAUSTAA

Diakoniatyöntekijöiden eettisten ohjeiden tarkoituksena on ohjata päätöksentekotilanteissa sekä vahvistaa ammatillisuutta.

Ammattikunnan ulkopuolisille ohjeet antavat tietoa siitä, mihin arvoihin ja päämääriin diakoniatyöntekijät sitoutuvat ja mitä he työllään tavoittelevat. Tässä kirjoituksessa tarkastellaan ohjeiden taustaa.

Diakoniatyö toteutuu Jumalan rakkauden vastaanottamisena ja eteenpäin välittämisenä. Diakoniassa ihmisten kysymykset ja elämäntilanteet kohtaavat Jumalan hyvyden. Ihmisen arvostamisen ja hyväksymisen esikuvina ovat Jeesuksen ja samarialaisen naisen tapaaminen kaivolla sekä ateriyhteys tullimiehen ja prostituoitujen kanssa. Ihmisarvon kokemukseen liittyy tunne oikeudenmukaisuudesta. Oikeudenmukaisuus on Vanhan testamentin profeettojen keskeinen teema. Diakoniassa oikeudenmukaisuus on yhteistä osallisuutta Jumalan lahjoittavaan rakkauteen ja elämäniloon sekä vaikeuksien ja kuormien jakamista.

Diakoniatyön perustehtävä ja työn priorisoinnin perusta on määritelty kirkkojärjestyksessä. Se on kristilliseen rakkauteen perustuvaa avun antamista erityisesti niille, joiden hätä on

suurin ja joita ei muulla tavoin auteta (KJ 4:3). Eettisten ohjeiden ja diakoniatyön taustalla ohjenuorina ovat Raamattu, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tunnustus sekä työtä ohjaavat lait ja sopimukset.

Suhde lähimmäiseen

Diakoniassa otetaan vakavasti ihmiset kysymyksineen ja epäilyineen. Vastavuoroisuus ja jokaisen kunnioitava kohtaaminen ovat auttamistyön avaimia. ”Kaikki, mitä tahdotte toisten tekevän teille, tehkää te samoin heille” (Matt. 7:12), on etiikan tärkeä ohje. Tämän kultaisen säännön mukaan itselle tahtominen tai itsen rakastaminen on esimerkki siitä, että ihmisen tulee tahtoa ja tehdä hyvää toisille. Tämä on radikaali rakkauden periaate. Suoraan omista tarpeista ja arvoista ei voida päätellä sitä, mikä on toiselle hyväksi. Tärkeää on toisen sijaan asettuminen ja eläytyminen. Toisen si-

jaan asettuminen tarkoittaa sitä, että hänet nähdään ja kohdataan hänenä, ei omien ennakkokäsitysten lävitse.

Kultainen sääntö ohjaa myös eri uskontoja harjoittavien ja erilaisen maailmankatsomuksen mukaan elävien parissa tehtävää diakoniatyötä. Diakoniatyön tehtävänä on puolustaa jokaisen ihmisen oikeutta vakaumukseen ja uskoon samoin kuin uskonnon rauhaa.

Diakoniatyöntekijän eettisyys suhteessa apua tarvitseviin ihmisiin edellyttää, että hän tunnistaa omat motiivinsa. Hän tiedostaa, että hyvällä on myös varjopuolensa. Halu auttaa voi johtaa riippuvuuteen tai ehkäistä muulla tavoin asiakkaan voimaantumista. Halutessaan muuttaa asioita diakoniatyöntekijä saattaa tehdä asiat toisten puolesta ja näin ohjata muut itse valitsemaansa tavoitteeseen. Eettisesti toimittaessa muutoksen suunnan valitsevat apua tar-

vitsevat ihmiset. Eettisyys merkitsee ammatillisen vallan tiedostamista ja sen väärinkäyttämisen välttämistä.

Jokainen ihminen on erilainen. Eettinen haaste on, että kohtaamme toisen ihmisen sellaisena kuin hän on, emmekä esimerkiksi jonkin ryhmän tai ihmistyyppin edustajana. Kunnioitus on ihmisen ainutlaatuisuuden arvostamista ja hänen oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa huomioimista. Diakoniaa ei tehdä ihmisille vaan ihmisten kanssa.

Suhde itseen ja kutsumukseen

Luterilaisen käsityksen mukaan kutsumus on osa Jumalan lahjoittavaa rakkautta. Kutsumus sisältää kaikki tehtävät, jotka mahdollistavat Jumalalta tulevan hyvän saattamisen sinne, missä sitä tarvitaan.

Liiallinen työ- ja ammattikeskeisyys tarvelevät mahdollisuudet elämään sisältyvien muiden kutsumusten hoitamiseen. Työntekijän hyvinvointi edellyttää tasapainoa työn ja muiden kutsumusten välillä.

Jokainen ihminen on keskenäinen ja haavoittuva. Eettisyyttä on uskallus katsoa itsessään myös sitä, missä tarvitaan toisten ihmisten ja Jumalan apua. Vahvuutta on huolehtia omasta hyvinvoinnista ja hengellisestä elämästä. Osa huolehtimisesta on rajojen asettamista. Diakoniatyöntekijä ei saa itse käyttää eikä sallia itsen kohdistu-

vaa väkivaltaa. Tärkeää on tunnistaa sekä aktiivisen että passiivisen väkivallan muodot olipa kyse fyysisestä, psyykkisestä tai hengellisestä väkivallasta.

Asiantuntemus ja pätevyys ovat olennainen osa eettistä vastuuta. Asiantuntijalla on vastuu tiedostaa toimintansa seuraukset ja pystyä perustelemaan valitsemansa toimintatavat. Diakoniatyöntekijällä ja hänen työnantajallaan on velvollisuus huolehtia tarvittavasta lisä- ja täydennyskoulutuksesta

Suhde yhteisöön

Yhteisöllisyyttä kuvaa Uuden testamentin koinonia-käsite, jonka perusmerkityksiä ovat yhteys ja osallisuus. Koinoniassa on kysymys toisaalta yhteydestä ja osallisuudesta Kristukseen ja toisaalta ihmisten keskinäisestä yhteydestä ja osallisuudesta toisiinsa.

Eettinen toiminta edellyttää toimintaympäristön tuntemusta. Enemmistön näkökulma ei aina huomioi heikoimmassa asemassa olevien tilannetta. Ennakkoletukset saattavat myös sokeuttaa. Tietoa saadaan, kun kuunnellaan ihmisten tarinoita ja tarkastellaan yhteisön voimavaroja ja ongelmia yhdessä yhteisön asukkaiden kanssa. Ihmissuhteiden lisäksi tärkeitä arkeen vaikuttavia tekijöitä ovat poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja uskonnolliset rakenteet sekä yksilön ja yhteisön historia.

Diakonia toteutuu haavoitetujen yhteisössä – kirkossa, jossa jokaisella kristityllä on omistajuus ja toimintaoikeus. Kirkko edustaa ihmisille iloa, oikeudenmukaisuutta ja rauhaa.

Suhde luontoon

Maailma on ennen kaikkea luomakunta ja Jumalan salatun läsnäolon paikka. Ihminen on vastuussa luomakunnasta Jumalalle. Luomakunnan osana ihminen on keskinäisessä riippuvuussuhteessa muun luomakunnan kanssa. Taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset tekijät, kuten vallitsevat arvot, asenteet ja elintavat vaikuttavat siihen, miten kestävyys käytännössä toteutuu. Diakoniatyö voi edistää ekologisesti turvallista ja sosiaalisesti oikeudenmukaista elämää.

Toivoa ja iloa työhön

Eettiset ohjeet diakoniatyössä konkretisoituvat avoimuutena ja rohkeutena elää ihmisten arjessa vastuullisesti toimien sekä herkkyytenä tunnistaa tehtyjen valintojen seuraukset ja vaikutukset. Eettinen työntekijä kuuntelee Jumalaa, lähimmäistä, itseään ja luontoa. Siitä kumpuaa työhön sisältyvä toivo ja ilo. ■

*Eettiset ohjeet löydät
kotisivuiltamme
www.dtl.fi*

SAMARIA AKATEMIA kouluttaa

- sosiaali- ja terveydenhoitoala • kirkollinen ala • opetus- ja kasvatustieteiden ala
- seurakunnissa tai hengellisissä yhteisöissä toimivat työntekijät
- seurakunnissa tai hengellisissä yhteisöissä toimivat maallikot
- henkilöt, jotka tarvitsevat täydennystä sielunhoitoterapian koulutukseen • henkilöt ja terapeutit, jotka joutuvat ammatissaan tai elämässään tekemisiin seksuaalisten kysymysten kanssa.

Koulutukset ovat Kristillinen Terveystieteiden keskus CHC ry:n akkreditoimia. Lähikoulutusjaksot: 20 krt (2 pvä) x 16h ja kesäkurssilla 2 (5 pvä) x 40 h = 400 h

Koulutukset ovat KAKSIKIELISIÄ (suomi/ruotsi) JA MONIMUOTOKOULUTUKSIA

Kouluttajat:

- kurssinjohtajana toimii Samaria Akatemian rehtori, kasvatustieteiden tohtori ja psykoterapeutti (ET, YET, VET) **Mikko Takala**
- psykoterapeutti (YET), seksuaaliterapeutti, psykoterapian maisteri **Outi Takala**
- psykoterapeutti (ET, YET), psykoterapian maisteri **Elisabet Elo**
- sielunhoitoterapeutti, uusperheneuvoja, Kristillinen seksuaaliterapeutti **Tor Spiik**
- erityisasiantuntijana ja opettajana toimii USA:sta **Millie Mc Carty** (ihmiskaupan uhrien ja traumatisoituneiden henkilöiden tukeminen kristillisessä terapiassa). Mc Carty on kehittänyt ja luonut useita järjestöjä ja paikkoja, joissa traumatisoituneet ja hyväksikäytetyt saavat apua
- Lisäksi kouluttajina on monia suomalaisia seksuaaliterapian eri aihealueiden asiantuntijoita

Kristillinen seksuaaliterapeutti ja -neuvoja (80 op)

Antaa valmiudet toimia kristillisen seksuaaliterapeutin ja seksuaalivaltuutetun tehtävissä.

Hakuaika 15.1.2017 saakka ja koulutus alkaa 3.–4.2.2017.

Ratkaisukeskeinen kristillinen terapeutti (80 op)

Antaa valmiudet ratkaisukeskeisen terapeutin ja kristillisen terapeutin tehtäviin. Sisältää myös Psykoterapeuttiset valmiudet -opintosisällöt (30 op). Antaa oikeuden käyttää nimikkeitä ratkaisukeskeinen terapeutti ja sielunhoitoterapeutti.

Koulutukseen haku 4.11.2016 saakka ja koulutus alkaa 18.–19.11.2016.

Hakemukset: vapaamuotoinen hakemus, johon on liitetty CV:

KSTerapeutti: mikko.takala@samaria.fi ja tor.spiik@chcry.net ja toimisto@leko.fi

RKTerapeutti: mikko.takala@samaria.fi ja tor.spiik@chcry.net ja kurssekreterare@efo.fi

Koulutukset toteuttavat yhteistyössä Samaria Akatemia, Loimaan evankelinen kansanopisto LEKO ja Evangeliska folkskolan Efo.

Lisätietoja: Mikko Takala 050 330 1905 tai Tor Spiik 0400 93 93 94 www.samaria.fi, www.chcry.fi, www.leko.fi tai www.efo.fi

opiskelija

EEVA MERTANIEMI,
LEHTORI, DIAKONI

Sairaanhoitaja-
diakonisojen
koulutusta
Ivalossa

PAKKAAN AUTOANI SUNNUNTAINA OULUSSA. Kaksi pääkalloa anatomian opetusta varten. Käsi- ja injektiohoitoa hoitotyön simulaatioihin. Johdatus Raamattuun ja Lääkehoidon opas, oppikirjoja sivukirjastoon. Ja tietenkin lenkkarit ja tuulipuku tunturin iltalenkkiä varten!

MATKA IVALON ETÄKAMPUKSELLE VOI ALKAA.

Viidensadan kilometrin työmatka ottaa aikansa, joten on parempi startata ajoissa, että ehtii maanantai-aamuksi perille. Diakonia-ammattikorkeakoulu on aloittanut sairaanhoitaja-diakonisojen koulutuksen Ivalossa syksyllä 2015. Koulutukseen valittiin 15 opiskelijaa. Opiskelijoista suurimman osan kotipaikka on Rovaniemen pohjoispuolelta Norjan rajalle saakka. Koulutuksen tueksi on saatu myös ESR-rahoitteinen hanke, joka tukee opintoja ja yhteistyötä saamelaisalueella. Fyysisesti opetus Ivalossa tapahtuu yhteistyökumppanimme Saamelaisalueen koulutuskeskuksen tiloissa, Ivalojoen rannalla, kirkon takana.

MAAILMA NÄYTTÄÄ TOISENLAISELTA NAPAPIIRIN TUOLLA PUOLEN.

Lapin luonnossa taitaa oikeasti olla taikaa. Aamu-aurinko Ivalojoella on häikäisevä ja ilta-kävelyt tunturimaisemissa ovat elämys. Päivän valo rytmittää olemista ja vaihtelevia luonnonolosuhteita ei voi olla huomaamatta.

TOIMIN IVALOSSA LEHTORINA ja Sairaanhoitaja-diakonissakoulutus saamelaisalueella -hankkeen työntekijänä. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on tuoda sairaanhoitaja-diakonissakoulutukseen kulttuurisen-

sitiivistä osaamista, jotta koulutuksesta valmistuneet voisivat toimia saamelaisalueella terveys- ja kirkon alan erityisosaajina. Koulutus on jo sisältänyt 15 opintopistettä saamenkielen ja -kulttuurin opintoja. Koko koulutuksen ajan kulttuurisensitiivistä oppimista integroidaan opintokokonaisuuksien sisältöihin.

MAANANTAIAMUNA KOULULLE KOKOONTUU ILOISESTI PORISEVA JOUKKO.

Jälleennäkeminen on aina riemukas. Ivalossa järjestettävään koulutukseen sisältyy paljon etäluentoja ja opiskelijoiden itseenäistä ja ryhmätyöskentelyä. Monimuotokoulutus ja etäopetuksen käyttö ovat mahdollistaneet opiskelijoiden koulutukseen osallistumisen, sillä useimmat koulutuksessa mukana olevat käyvät työssä opintojen ohessa. Lähiopeutusjaksolle kokoonnutaan 4–6 kertaa lukukaudessa. Viikon lähijakso sisältää opetusta sekä yhteisöllistä ”vielä jaksaa” -tsemppausta. Oman työn, perheen, opintojen ja pitkistä välimatkoista johtuvien haasteiden yhteenpunominen ei suju aina sutjakasti, joten vertaistuki on jotain, mitä ei voi mikään muu korvata. Se auttaa jaksamaan maaliin asti kolmen ja puolen vuoden urakan.

KOULUTUKSEN VIEMINEN ETÄKAMPUKSELLE ei sujuisi ilman yhteistyötä paikallisten työelämän toimijoiden kanssa. Inarin seurakunta on tarjonnut upean oppimisympäristön kirkon alan opintoihin. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen, Saamisosterin ja Saamelaiskäräjien toimijoiden kanssa tehdään saumattomasti yhteistyötä. Yhteisöllisyyden voima vie eteenpäin! ■

Maanantaiamuna
koululle kokoontuu
iloisesti poriseva
joukko.

Ali-Löytyn perheen värikä arkki kantaa

Hele Ali-Löytty ja tytär Sanni Sipilä pohtivat pihakeinussa tulevien kesien leirejä. Sunnuntai-illan rauha laskeutuu. Juuri nyt on aikaa kohtaamiselle.

– Kyllähän työ yhdistää meitä, kun tavataan. Lisäksi kun mies **Heikki** on kanttorina, on työ kirkossa jo elämäntapa. Perheen kolme lasta ovat jo maailmalla, mutta aikaa löytyy perheen lautapeliikonlopuille, juhlapyhille ja yhdessä olemiselle, toteaa Akaan seurakunnassa nuorisotyötä tekevä **Hele Ali-Löytty**.

– Emme me aina puhu työasioista. Jos keskustelemme työstä, jaamme enemmänkin ideoita. Äiti on melkein minun henkilökohtainen mentorini. Vanhempien vaikutus kirkon työhön lähtemiseen oli varmasti tärkeä, ja olenhan polkenut läpi kaiken seurakunnassa partiota myöten, naurattaa Jokioisten seurakunnan nuorisotyöohjajana työskentelevä **Sanni Sipilä**.

– Minä saan Sannilta hyviä neuvoja. Hän on idearikas ja luova. Olen päättänyt antaa hänelle kaikki materiaalini. Kummitati ehti antamaan jo saarnansa, Hele tietää.

Parasta työssä on...

Pitkän linjan nuorisotyön ammattilainen, jolle on myös partiotyö ollut sydäntä lähellä, sai aikoinaan vihkimyksen Pieksämäellä 1982. Tuo hetki on kantanut, ja työnsä kirkossa Hele on kokenut kutsumukseksi. Akaassa hän on ollut työssään 32 vuotta.

– Parasta tässä työssä ovat olleet lapset ja nuoret. Taaksepäin kun katsoo, onhan se melkoinen polku. Liikuttavaa on, kun entiset isot tuovat lapsian-

sa rippikouluun. Koen hienona myös sen, että olen saanut olla pitkään samalla paikkakunnalla. Olen nähnyt nuorten kasvun kaaren. On myös kannustavaa kuulla vanhemmilta, että työlläni on ollut heille merkitystä.

Seurakuntalaiset osallistumaan

Akaan seurakuntaan kuuluvat Toijalan, Kylmäkosken ja Viialan alueet. Jokioisten seurakunta toimii omana vireänä seurakuntana Forssan kupeessa. Hele Ali-Löytyn ja Sanni Sipilän ajatus viivähtää seurakuntalaisten osallistumiseen. Kirkosta erotaan liian heppoisin syin, ongelmaan tulisi löytää keinoja. Lisäksi yhteistyö koulujen ja järjestöjen kanssa ovat mahdollisuuks-

sia. Molemmissa seurakunnissa yhteydet ovat hyvät, ja ne luovat pohjaa kohtaamisiin.

– Jokioisilla on tehty pitkään hyvää yhteistyötä koulujen kanssa monin tavoin. Ikäluokat ovat tuttuja, ja muun muassa rippikouluun tulevat nuoret tunetaan hyvin. Aikuisten saaminen seurakuntaan ja myös erilaisiin vastuutehtäviin on hyvin ajan-kohtaista, parisen vuotta Jokioisilla työskennellyt Sanni kertoo.

Hele Ali-Löytyn mielestä seurakuntien työntekijöiden tulisi rohkaista nuoria ja aikuisia tarttumaan erilaisiin tehtäviin.

– Joissain työmuodoissa, kuten partiossa, on tarjolla luontevia, ihmisen kokoisia paikkoja kantaa vastuuta. Toki on syytä muistaa, etteivät kaikki halua toimia vastuutehtävissä. Mielekkäitä tehtäviä olisi tarjolla, kunhan osaisimme niihin kannustaa ja kysyä. Haaste on löytää toimintamuotoja, jotka ovat koko seurakunnan yhteisiä ja niille ominta, pohtii Hele.

Keinun vauhti ei pysähdy – eivätkä ideat äidin ja tyttären keskustelussa.

– Päivääkään en vaihtaisi pois, tämä on ollut minulle pa-

ras työ, heläyttää Hele Sannin säestäessä äitiään. ■

HELEN JA SANNIN IDEOITA NUORILLE JA AIKUISILLE

- toiminnalliset karaokeillat
- leirien valvonta- ja vetotehtävät
- keski-ikäisten leirit
- nyttäripiknikit
- raamis- ja keskustelupiirit
- varttuneidenleirit ja retkipäivät
- hölkkä ja liikuntatapahtumat
- saunaillat

Luonto ja musiikki ovat vahvasti yhdistäneet äidin ja tyttären elämää. Sanni Sipilä (vas) ja Hele Ali-Löytty uskaltavat heittäytyä myös rentoon menoon.

AMMENNA ENERGIAA VAPAA-AJASTA

Mikä on intohimosi? Mikä auttaa sinua jaksamaan? Harrastatko mitään? Liikutko tarpeeksi? Syötkö ja nukutko hyvin? Vietätkö tarpeeksi aikaa perheesi ja muiden läheistesi kanssa?

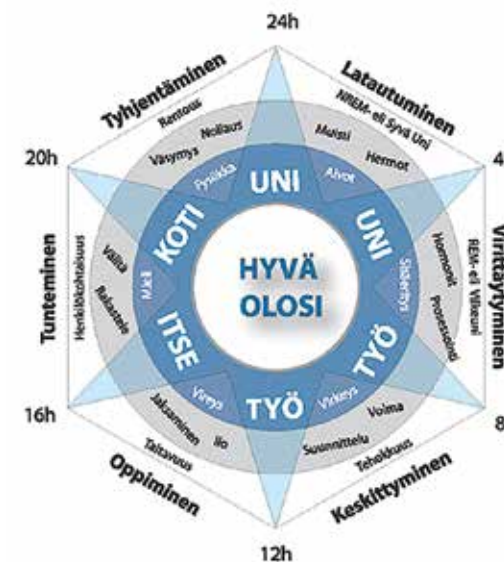
Kokonaisvaltainen hyvinvointi sisältää fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja henkisen hyvinvoinnin. Nämä kaikki osa-alueet ovat kytköksissä toisiinsa, ja siksi jonkin osa alueen puutteet vaikuttavat myös toisiin osa-alueisiin. Tämä tarkoittaa sitä, että vaikka söisit terveellistä ruokaa, mutta et nuku hyvin ja mieli on maassa, elimistö ei ole tasapainossa. Jos nautit elämästä, mutta liikunta ei huvita, eikä työ kiinnosta, hyvinvointi ei ole tasapainossa. Jos nuket hyvin, syöt hyvin ja työtkin sujuvat, mutta sosiaalisissa suhteissa takkuaa, et silti voi hyvin.

Ihminen kuormittuu tehdesään työtä. Kuormitus on välttämätöntä ihmisen hyvinvoinnille. Pieni väsymys päivätyön jälkeen ei ole pahasta. Työn tulisi olla työntekijälle sopivaa, ei liian raskasta eikä liian kevyttä. Väsymys korjaantuu riittävällä levolla ja ravinnolla. Myös mieluist vapaa-ajan harrastukset auttavat jaksamaan.

Huomaa väsymys ajoissa

Jos et nuku tarpeeksi ja suo itsellesi mukavia harrastuksia tai muuta lepoa, saatat vähitellen uupua niin, että palautuminen ei enää onnistu. Silloin myös työtehtävät kärsivät. Väsymisen merkit omassa kehossa kannattaa ottaa heti tosissaan. Olemme fyysisiltä ominaisuuksiltamme erilaisia ja jaksamisemme on yksilöllistä. Voit itse vaikuttaa jaksamiseesi. On tärkeää, että nuket hyvin ja syöt terveellisesti. Myös riittävä liikunta auttaa jaksamaan työssä. On hyvä harrastaa jotain, joka vie ajatukset pois työkuviosta.

Nykyisin työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista on helpotettu monin tavoin, muun muassa etätyöllä ja liukuvalla työajalla. Monella työntekijällä on mahdollisuus tehdä jonkin verran etätöitä ja joidenkin kirkon alojen työajattomuus antaa mahdollisuuden rakentaa ja rytmittää työpäivät joustavasti. Elämä voi helpottua, kun arjen rutiinien järjestäminen on yksinkertaisempaa, mutta voi käydä myös niin, että työ tunkee perheen ajalle ja nakertaa perheeltä sille annettua aikaa. Ole siis tarkkana.

Irrottaudu työstä vapaalla

Kirkossa tehtävään työhön kuuluu paljon ajatustyötä ja tutkimusten mukaan työn ja arjen erottaminen on ajatustyötä tekeville ihmisille käytännössä mahdotonta. Niiden erottamisen sijaan pitäisikin siis tavoitella hyvää elämää, jossa työ, arki ja lepo ovat tasapainossa. Tasapainon saavuttamisessa iso rooli on työntekijällä itsellään. Onnistunut työn ja perheen yhteensovittaminen auttaa jaksamaan työssä paremmin. Tutkimukset osoittavat, että työstä on mahdoton palautua kunnolla, jos työstä ei kykene irrottautumaan vapaa-ajalla riittävässä määrin. Toimintaorientoitunut vapaa-aika ja lasten olemassaolo auttavat selvästi töistä irrottautumis-

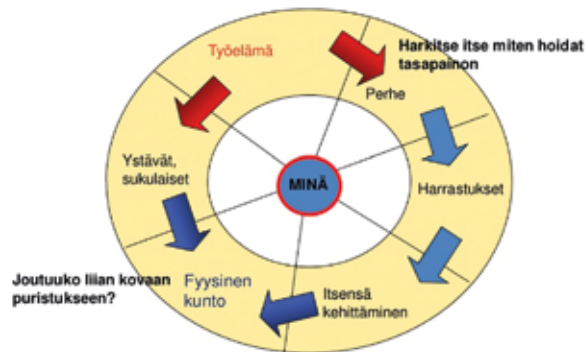
ta. Vapaa-ajan toimintojen olisi hyvä olla mahdollisimman erilaisia ja eri tavalla kuormittavia kuin työssä olevat, jotta voisi palautua tarpeeksi työn rasituksista. Rentoutumisen pitäisi olla olennainen osa vapaa-aikaa. Siihen liittyy matala virittymisen taso ja myönteinen tunnetila. Rentoutuneen olotilan voi saada aikaan joko tarkoituksellisesti, kuten esimerkiksi rentoutumisharjoitusten avulla, tai se voi syntyä erilaisten vapaa-ajan aktiviteettien yhteydessä. Tällaisia voivat olla esimerkiksi liikunta, musiikin kuuntelu tai puutarhatyöt. Tutkimuksissa on osoitettu, että rentoutuminen auttaa vähentämään stressioireita sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. ■

Asiantuntija: Varaa aikaa ilahduttaville asioille

”Ihmisinä olemme yksilöllisiä, joka suhteessa. Jokaisella on yksilöllisiä voimavaroja, jotka auttavat jaksamaan. Ajankäyttö tulisi järjestää niin, että aikaa riittää toimeentulon turvaavan työn lisäksi myös läheisille ja vapaa ajalle. Onkin siis tärkeää varata kalenteriinsa aikaa asioille, jotka itseä ilahduttavat ja auttavat jaksamaan. Mielen terveyden kannalta on lisäksi tärkeää tuntea itsensä, jolloin myös itsekunnioitus paranee.”

*Erikoistutkija Tomi Hussi
Työterveyslaitos*

ELÄMÄN TASAPAINO

LÄHTEET:

TTK, Työturvallisuuskeskus, Erikoistutkija Tomi Hussi Työterveyslaitos, Hyvä Terveys lehti 3/2008, työssä jaksaminen, Taina Salomaa, Duunioppi.net, Elina Moisio, Heljä Huuhtanen 2015: Työterveyslaitos, työ ja ihminen tutkimusraportti 31.

JÄSEN AINA KESKIÖSSÄ

Kipinä edunvalvontaan syntyi opiskeluaikoina. Se vei Riitta Hiedanpään diakoniatyöntekijöiden ammattiliittoon, jota hän luotsasi 37 vuotta.

taitoisia ihmisiä. On jaksettava ottaa vastaan myös jäsenten pettymyksiä, Hiedanpää muotoilee.

– Kun on ollut kauan mukana, tietää asioiden taustat ja pitkät kaaret, mikä auttaa eteenpäin.

Huomennakin neuvotellaan

Tiukassa paikassa hänen mottonsa oli: huomennakin neuvotellaan. Luottamus on säilytettävä molemmin puolin pöytää.

Keskeiset työntekijöitä edustavat järjestöt ovat viimeksi kuluneina vuosina löytäneet dynaamisen yhteistyön. Diakoniatyöntekijät, nuorisotyöntekijät, papit ja kanttorit ahertavat Akava-talossa saman käytävän varrella.

Akava saa Hiedanpäältä tunnustuksen entistä avoimemmasta toimintakulttuurista: mm. kaikki jäsenjärjestöt osallistuvat hallituksen ja sen alaisiin kokouksiin.

Ujosta opiskelijasta järjestösihteeriksi

Kaikki alkoi **Katri Kuittisesta**, vuonna 1958 perustetun Suomen Kirkon Sisarliiton työntekijästä, joka siirtyi opettamaan Pieksämäen diakoniaopistoon.

Porista lähtenyt Riitta Hiedanpää kuunteli tarkkaan opettajansa kertomuksia diakonisoiden työstä ja heidän asioidensa hoitamisesta. Valmistumisesta vilahdi kolme vuotta, kun

26-vuotias, itseään ujona ja jäyhänä pitävä Hiedanpää sai mutkan kautta järjestösihteerin sijaisuuden liitossa. Ja jäi sille tielle.

Vuonna 1979 Akavan hallinto päätti, että jäsenjärjestöillä tulee olla oma toimisto, henkilökuntaa ja tehokkaasti hoidettu edunvalvonta. Liitolla oli nämä, mutta toimisto muutti 1982 Lahdesta Akava-taloon, ja kohta solmittiin yhteistyösopimus Pappisliiton kanssa. Vuosikymmen jäi historiaan organisaation kehittämisen ja jäsenten kouluttamisen jaksoksi. Liiton eräs tavoite toteutui, vastoin eräitä kirkon tahoja, kun diakonissakoulutus keskiasteen uudistamisessa säilyi sairaanhoitajajohdajana.

Huolena palkkakehitys

Sitten laadittiin suosituksia, muun muassa johtavan diakoniatyöntekijän virasta ja työturvallisuudesta. Ensimmäinen vuoden diakoniatyöntekijä valittiin vuonna 1998. Omia opintojaan Hiedanpää täydensi terveydenhoitajan tutkinnolla, jota hän kehuu huippukoulutukseksi.

1990-luvulla alettiin valmistella työn arviointiin perustuvaa palkkausjärjestelmää, joka keuhun kautta otettiin käyttöön kirkossa 2007.

– Palkkakehitys huolestuttaa yhä. Työnantajan mielestä koskaan ei ole ollut oikea aika nostaa diakoniatyöntekijän palkkaa koulutusta ja työn vaatavuutta vastaa-

valle tasolle, Hiedanpää harmittelee.

Yhdessä olemme enemmän

Järjestörakenteen ansiosta liiton työntekijöiden ja hallinnon voimavarat on voitu keskittää yhteen ryhmään, diakoniatyöntekijöihin, mistä Hiedanpää iloitsee.

– Diakoniatyöhön koulutettu jäsen, hänen palkkansa, työehdot ja muu edunvalvonta ovat työn keskiössä. Koko työurani olen pitänyt tärkeänä, että jo opiskelijat rekrytoidaan liittoon. Yhdessä olemme enemmän.

Liittoon kuuluu noin 2000 jäsentä. Viime vuonna lakkautettiin 50 virkaa, ja esimerkiksi Helsinkiin ei enää valittu diakonian hiippakuntasihteerä. Kelpoisuusehtoja rukataan ja työalat ylittäviä tiimejä rakennetaan, mikä ei ole oikea suunta diakonian ammatillisuudelle.

– Muut tuntuvat tietävän paremmin, miten diakonia hoidetaan. Epäillään myös, ettei diakonia kohtaa hädän ääripäätä. Esimerkiksi Diakoniabarometri kertoo, että kyllä vain kohtaa.

Kuluneen vuoden aikana mannerlaatat ovat ryttisseet.

– Kiky-sopimus oli torjuntavoitto. Hallituksen pakkolait torjuttiin ja ay-liikkeen neuvottelujat sopimustie säilyi. Ay-liikettä tarvitaan erityisesti nyt. ■

Suomen Kirkon Sisarliitosta tuli vuonna 1990 Diakoniatyöntekijöiden Liitto. Seuraavana vuonna mukaan liittyivät diakonit, joiden liitto lopetettiin.

– Tämä on urani tärkein järjestöpoliittinen asia. Se tapahtui kivuttomasti, mikä on harvinaista. Tästä kuuluvat kiitokset diakonien silloiselle puheenjohtajalle **Erkki Jeskaselle**, toiminnanjohtaja **Riitta Hiedanpää** painottaa.

Uran loppusuoralla hän on kiitollinen

– Meillä on osaava joukkue. Työntekijöiden ja hallinnon yh-

teistyö on sujunut. Hallintoon valikoituivat kunakin aikana oikeat henkilöt. Tässä vaiheessa päällimmäinen tuntee on kiitollisuus, sain hyvän osan saadessani tehdä työni oman ammattikunnan parissa, Hiedanpää summasi kesällä lähtöjuhlan kiitospuheessaan.

Kutsuvieraat olivat Hiedanpään toiveen mukaan muistaneet Naisten pankkia, joka auttaa kehityksensä naisia.

Luottamusta ja arvostusta

Luottamus on ollut molemminpuolista.

– Riitta on vahvasti työhön sitoutunut ammattilainen, jolla

on ainutlaatuinen historiantuntemus. Hän on helposti lähestyttävä, pitkäjänteinen verkostojen rakentaja, puheenjohtajina toimineet kuvaavat.

– Riitta on ollut tyylikäs liiton henkilöitymä. Työssään hän on vakaa diakoni ja psykoterapeutti, liiton taannoinen varapuheenjohtaja **Seppo Laakso** luonnehtii.

Millä sitten pärjää edunvalvontatyössä?

– Siihen tarvitaan erilaisia, jäsenten osaamista arvostavia ihmisiä. Periaatteista kiinni pitäviä, luottamusta nauttavia, uudistuskäykyisiä, sitkeitä puurtajia. Ja etenkin nykyisin media-

Mitä sydän sanoo, minne jalat vievät?

Riitan omaan aikaan kuuluu sauvakävelyä, kulttuuria ja matkustelua. Näytelmät Taivaslaulu, Luonnonlaki, Mahdolliset maailmat, Keuhkot, Slava ja Paha äitipuoli ovat viime aikoina koskettaneet kuten elokuvat Spotlight, Tanskalainen tyttö, Miekkaailija, Sota ja mielenrauha.

Museokortti on vastikään uusittu, kuvataide viehättää ja lukeminen maistuu.

Musiikkijuhlat ovat tulleet tutuiksi musiikillisesti lahjattomalle.

– Alaluokilla opettaja sanoi kuoroharjoituksissa, että tulehan Riitta istumaan, äänesi kuuluu niin pahasti läpi. Pianonsoiton opettaja taas totesi heti alkuun, että harvoin tapaa ihmistä, jolla on niin vähän rytmitajua. Ei näistä traumaa jäänyt, mutta suu pysyy muiden laulaessa kiinni.

Tie on iltaisin vienyt myös yleisöluennoille.

– Koska arvostan oman alansa ammattilaisia, osaamista ja koulutusta. Istuessani vaikka Tieteen päivillä käy mielessä, että ajatella, tarjolla on ilmaiseksi tällaista. Vastedes voi täysillä tehdä, mitä sydän sanoo ja minne jalat vievät.

Työnantajaltaan Riitta toivoi lähtölahjaa, jonka avulla voi nousta työelämän yläpuolelle. Hän pääsi – korkeanpaikan kammoa uhmaten – kuumailmapallolennolle Helsingin ylle. ■

Kun ego murtuu

O n helppo rakastaa rakasta ja ylistää ystävää. On kuin makeaa mannaa vastata hyvään hyvällä tai antaa arvokkasti saatuaan ensin itse reilulla kädellä. Entä kun rakas rakastaa tyhjäksi, näkymättömäksi ja ulkopuoliseksi? Tai kun epäoikeudenmukaisuus sivaltaa ja sinulta odotetaan siitä kiitosta? Entäpä kun sinulla ei ole juuri mitään mistä ammentaa ja sinulta viedään kaikki loputkin? Mistä silloin löytyy kiitollisuus riittämättömyyden ja kiittämättömyyden tilalle? Kiitollisuus on asenne. Se ei ole päämäärä, joka saa täyttymyksensä vasta, kun ihminen on saamapuolella.

Jeesus sanoo: ”Kaikki minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille.” Melkein tekisi mieli lisätä: ”Tee se ensin itse!” Ei vasta sitten, kun olet ensin varmistellut saavasi varmasti takaisin. Kiitollisuus on asenne, joka kumpuaa mielenmuutoksesta. Mielenmuutos voi tulla vain muutosrakkaudesta. Muutosrakkauteen meillä ei ole osaa eikä arpaa. Se tulee meidän ulkopuoleltamme.

Uskon, että jokaisella on kokemusta kapisista ihmissuhteista. Työpaikalla, koulumaailmassa, varhaisissa vuorovaikutussuhteissa, rakkaudessa, pettymyksissä, hylkäämisissä ja kiusaamisissa. Silloin, kun tekisi mieli kirotta ja huutaa, lyödä ja hiostaa, panetella ja paiskoa, mitä tekee Neuvonantaja: käskää rukoilla ja siunata!

Olen kokeillut. Vaikeaa ja nöyryyttävää. Mutta sitten se tapahtuu: kun siunaa itselleen tuntematonta ja kipeää, alkaa sisäinen muutos. Kun oma ego murtuu, alkaa tapahtua. Rauha silittää poskea jättäessään kaiken oman ymmärryksen ulkopuolelle. Et ole vastuussa siitä, mitä toisille tapahtuu, vaan ihmettelet vain sitä, mitä itsessäsi tapahtuu. Näin päämäärästä kehittyvä vähitellen asenne, joka ei pienistä hetkahda. Elämän pieniä ihmeitä. Paradoksiksi olen kuullut myös kutsuttavan. ■

1.

Millä mielellä suhtaudut soteen?

2.

Julkinen vai yksityinen, miksi?

3.

Puudutuksella vai ei?

Sirkku Mäkelä
diakoniatyöntekijä
Nokia

- Toivottavasti tulee hyvä lopputulos eikä poliittinen sinnepäin kompromissi. Uudistusta on valmisteltu pitkään ja polveilevasti. Tulossa on monimutkainen ja suuri uudistus.
- Sekä että, molempia tarvitaan. Parhaimmillaan täydentävät toisiaan. Molemissa olen saanut hyvää palvelua.
- Puudutuksella.

Mikko Huuhtanen
nuorisotyönhoaja
Ylöjärvi

- Uutisista tulee seurattua jonkin verran, en aktiivisesti muuten. Kaikkihan on vielä auki, joten avoimin mielin ollaan. Eli valmista pakettia odotellessa.
- Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut ovat tällä hetkellä eriarvoistavat. Varattomilla täytyisi olla samanlaiset mahdollisuudet päästä esimerkiksi hammaslääkəriin. Nykyisin ne, joilla rahaa on, pääsevät jonon edelle. Odotan, että sote-ratkaisu samanarvoistaisi palvelun käyttäjiä. Se olisi oikea tie.
- Ehdottomasti ilman. Kipu kantaa!

Anita Teittinen
diakonian työalajohtaja
Mikkeli

- Toivon, että uudistuksen lopputulema on kaikkia kansalaisia tasapuolisesti palveleva kokonaisuus, jossa on mahdollista saada tarvitsemiaan sosiaalipalveluja sekä laadukasta täsmähoitoa kustannustehokkaasti.
- Käytän pääasiassa julkisia palveluja, koska ne ovat edullisempia kuin yksityisellä puolella. Joskus käytän yksityislääkəriä, koska a) sinne pääsee nopeasti ja b) on mukava asioida tutun lääkəriin kanssa.
- Nykyään otan kaiken mahdollisen kivunlievityksen. Miksi turhaan itteänsä kiusaamaan, liekö vanhuutta, vai mitä? :)

Ansiovertailu ja julkisuus viranhaussa

Diakonia- ja nuorisotyöntekijät kysyvät lakimiesneuvonnasta usein viranhakuun liittyviä kysymyksiä. Juristin kanssa halutaan keskustella erityisesti tilanteesta, jossa valinta ei kohdistunut kysyjään ja menettelyn asianmukaisuus mietityttää. Myös viranhauun julkisuudesta esitetään kysymyksiä.

Kirkkolain 6 luvun 10 §:n mukaan virkasuhteeseen ottaminen edellyttää julkista hakumenettelyä muutamien poikkeuksin, joista merkittävin on henkilön ottaminen virkaan sijaisena tai avoinna olevaan virkasuhteeseen määräaikaisena. Viranhauun julkisuus mahdollistaa menettelyn valvonnan, mutta saattaa aiheuttaa ristiriitoja toisen perusoikeuden eli yksityisyyden suojan kanssa.

Nimitysperusteet – taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto – ovat suoraan perustuslaista. Näiden mittaamiseksi työnantajan tulee laatia hakijoista ansiovertailu, jossa työkokemusta ja koulutustiedot ovat keskeisiä. Ansioita vertailtaessa painotus on luonnollisesti juuri kyseisessä virassa tarvittavilla taidoilla ja kokemuksella, joten välttämättä pitkälläkään työkokemuksella ja laajalla koulutuksella ei pääse jonon kärkeen, jos tehtävän painotus ei kohtaa oman

työhistorian kanssa. Jos kuitenkin puhelimeen ei kilahtanut edes haastattelukutsua, vaikka meriittien valossa sitä sopi odottaa, saattaa olla järkevää pyytää nähtäväksi laadittu ansiovertailu. Se on olennaisesti asian käsittelyyn vaikuttanutta tietoa, joten se on asianosaisjulkisen eli jokainen hakija on oikeutettu sitä pyytämään. Asianosaisjulkisuus tarkoittaa asianosaisen oikeutta saada tieto muun kuin yleisöjulkisen asiakirjan sisällöstä. Ansiovertailun lähettäminen sitä pyytäneelle virkaa hakeneelle ei tarkoita sen muuttamista yleisöjulkiseksi, joten on hyvä pitää mielessä, ettei asianosaisaseman perusteella saatua tietoa saa ilmaista sivullisille. Vertailua ei kuitenkaan tule tietosuojavaltuutetun kannanoton mukaan lähettää hakijoille automaattisesti vaan ainoastaan pyydettyinä.

Mikäli ”vertailu” on muodoltaan vain hakijayhteenveto,

joka sisältää hakijoiden nimet, iät, työkokemukset ja koulutuksen, on asiakirja tällöin yleisöjulkisen eli pyydettyä kenen tahansa saatavissa. Vaikka hakija voi kirjata hakemukseensa toivomuksen nimensä salaamisesta, nimi ei ole henkilötietolaissa tarkoitettu arkaluontoinen tieto, jota koskisi käsittelykielto, eikä se myöskään sisälly julkisuuslaissa salassa pidettäväksi määrättyihin tietoihin. Hakijan nimi on siis kerrottava kysyjälle, mutta hyvään hallintoon kuuluu myös kertoa, että hakija on toivonut nimensä salaamista, jotta kysyjä voi ottaa toiveen huomioon. ■

Voit lähettää lakimiehelle ajankohtaisia kysymyksiä osoitteeseen tiina.laine@dtl.fi tai arja.lusa@knt.fi

HENNA WECKMAN
KNT opiskelijajaksen
puheenjohtaja
henna.weckman@cou.fi

Aidan toisella puolellako?

**ÄRSYTTÄÄKÖ SINUA JOSKUS OLLA TYÖ-
KAVERI?** Tekeekö kollega olon vaivalloisek-
si? Palkitsetko hänet surkeasta suoritukses-
ta ystävällisyydellä? Vai mesoatko riidanhajuisia
ajatuksia, kenties sanoja? Kumpi on sinusta vaike-
nemista työpaikalla – olla hiljaa ja hymyillä vai olla
äreä ja toivoton?

**TYÖKAVERIN VIERAAT JA
OMAA JÄRKEEN KÄYMÄTTÖ-
MÄT TAVAT TOIMIA** rasittavat
uskoakseni jokaista joskus. Tapa
voi tuottaa oikeita ratkaisuja ja
hyvää, mutta sen ollessa erilai-
nen kuin omamme – ärsynnym-
me. Tuntemme toivottomuutta
myös silloin, kun asiassa on oikeasti
toimittu väärin ja seuraavana päivänä
työkaverimme ilmoittaa ylpeänä, miten hyvin
hän mielestään tilanteessa toimittiin.

**POHDIMME OPISKELIJAKOLLEGANI KANSSA
TÄTÄ KEHÄÄ**, joka syntyy työyhteisössä, jos-
sa kaikki tekevät virheitä. Luultavasti siis kaikissa
työyhteisöissä. Joissakin työyhteisössä toisen te-
kemät virheet näkyvät työn laadussa ja työpaikan
ilmapiirissä vähemmän, toisissa enemmän. Miten
virheisiin, epäonnistumisiin ja jopa häpeään pitäisi
reagoida? Rakentavasti.

**MONI USKOO PYSTYVÄNSÄ RAKENTAMAAN
OMISTA AJATUKSISTAAN JA TEOISTAAN SEL-
LAISIA ONNISTUMISEN HUIPENTUMIA**, ettei

työkaveri voi tilanteessa kuin korjata virheensä,
pakata epäonnistumisensa kassiin ja heittää hä-
peän heinikkoon. Moni uskoo pystyvänsä, muttei
pystykään. Työyhteisöissä vaietaan. Jätetään käy-
tävän varrelle tilaa hiljaisille hymähtelyille, ansait-
semattomille kehuille ja joskus jopa täydellisen
vihanpidon luomiselle, sen sijaan, että tilan-
teisiin voitaisiin puuttua yhdessä raken-
taen. On vaikenemista reagoida vää-
rin siihen, mikä toisessa ärsyttää,
mikä sinua vaivaannuttaa.

”Työyhteisöissä
vaietaan.”

**TÄSSÄ KOLUMNISSA EI OLE
TILAA KIRJOITTA SIITÄ, MITÄ
ON RAKENTAVA REAGOINTI.**

Luotan kuitenkin siihen, että moni
osaa tehdä päätelmät sen sisällöstä
itsekin. Oikeastaan kannatan päättele-
mään itse, sillä itse muodostettu rakentava
tapa reagoida kenties edustaa sinun tilannettasi,
tunteitasi ja persoonallisuuttasi paremmin. Tämän
kolumnin suurin tarkoitus on pysäyttää reagointi-
tapaa etsivä ihminen siltä tieltä, jossa hän vaikenisi
työyhteisön häiriötekijöistä. Ei reagoisi oikein –
hymyillen jättäisi palautteen antamatta tai antaisi
ärsytyksen leiskua yli äyräiden. Jokaisen pitää ke-
hittää oma tapansa pysyä aidan päällä niin, ettei ti-
pahda jommallekummalle puolelle. Ja jos tipahtaa,
kysytään itseltä miksi, selitetään se toiselle ja hoi-
detaan anteeksipyyntöön liittyvät toimenpiteet
anteeksiantoiheen. Aidan kummallakaan puolella
ei ole sen vihreämpää, parempi keikkua päällä. ■

KNT:n jäsentapaamiset

- 5.11. OuluGospel
- 19.11. Maata Näkyvissä -festarit Turku

Sisu-päivät Dtl:n jäsenille

- 15.11. Kuopio
- 17.11. Tampere
- 22.11. Hämeenlinna, johtaville diakoniatyöntekijöille
- 24.11. Helsinki

Ilmoittautumiset: www.dtl.fi. Kuopioon ja Tampereelle 13.10. mennessä.
Hämeenlinnaan ja Helsinkiin 20.10. mennessä.

Johtavat nuorisotyöntekijät

- 31.10.–1.11. Työkokous Hämeenlinna

Luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut

Kirteko-verkostotapaamiset:

- 16.11. Oulu
- 17.11. Helsinki
- 24.11. Kuopio
- 21.3.2017 Turku
- 11.10.2017 Mikkeli
- 24.11.2017 Seinäjoki

Dtl:n osastojen toimihenkilöpäivä

Osastojen toimihenkilöiden seminaari pidetään Akava-talossa Pasilassa
perjantaina 7.4.2017. Päivään kutsutaan kaksi henkilöä osastoa kohden,
ensisijaisesti puheenjohtaja ja sihteeri. Ilmoittautumiset loppiaisen jälkeen
kotisivujen kautta kohdasta osastot.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

Toiminnanjohtaja
Tiina Laine
TtM, diakonissa
Puh. 010 2190 303
tiina.laine@dtl.fi

Puheenjohtaja 2014–2015
Merja Korpela
johtava diakoniatyöntekijä
Puh. 050 441 8049
merja.korpela@evl.fi

Asiamies
Marko Pasma
sosionomi (YAMK), diakoni
Puh. 010 2190 305
marko.pasma@dtl.fi

Varapuheenjohtaja 2016
Carita Riitakorpi
Diakoniatyöntekijä
050 303 0574
carita.riitakorpi@evl.fi

Toimistoassistentti
Liisa Rossi
yo-merkonomi
Puh. 010 2190 301
liisa.rossi@dtl.fi,
toimisto@dtl.fi

Lakimies
Maarit Laurikainen
OTM, KTM
Puh. 050 406 6240
lakimies@dtl.fi

KIRKON NUORISOTYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

Toiminnanjohtaja
Arja Lusa
sosionomi ylempi amk
Puh. 044 595 8562
arja.lusa@knt.fi

Puheenjohtaja 2014–2016
Ilkka Kallioikoski
nuorisotyönohjaaja
Puh. 040 547 1888
puheenjohtaja@knt.fi

Jäsenpalvelusihteeri
Ruth Kähkönen
merkonomi
Puh. 044 595 8566
jansenpalvelu@knt.fi

Varapuheenjohtaja 2015–2016
Tero Fleminch
johtava nuorisotyönohjaaja
puh. 050 461 0568
tero.fleminch@evl.fi

Lakimies
Maarit Laurikainen
OTM, KTM
Puh. 044 771 8668
lakimies@knt.fi

LIITY JÄSENEKSI

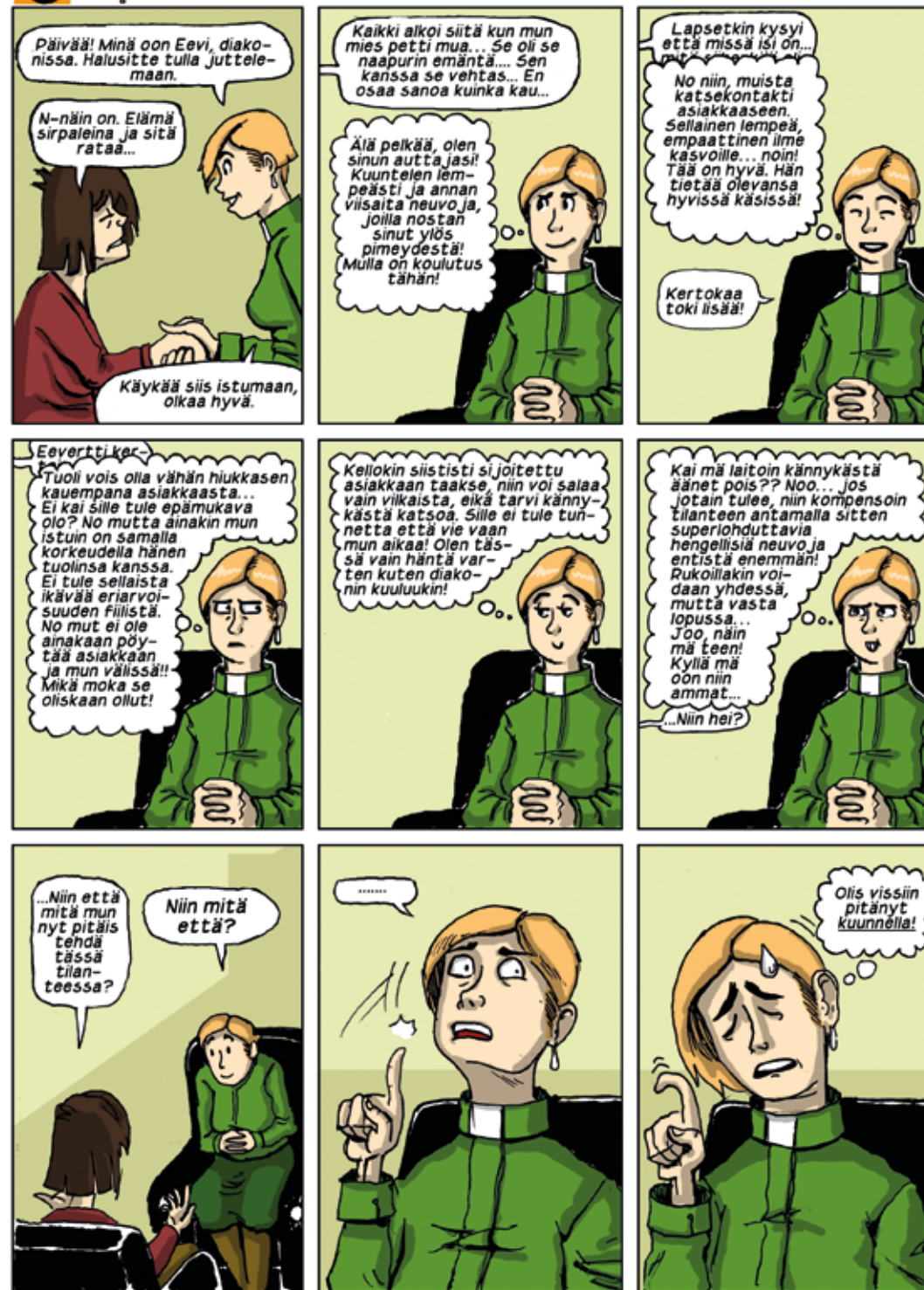
KUTSU ROHKEASTI
liittoon kuuluttomia kollegoitasi mukaan toimintaan. Yhdessä voimme enemmän! Varsinaiseksi jäseneksi voit liittyä seuraavasti:
Dtl: www.dtl.fi, soittamalla Liisa Rossille puh. 010 2190 301 tai sähköpostitse toimisto@dtl.fi
KNT: www.knt.fi, tai sähköpostitse jäsensivustolta [jansenpalvelu@knt.fi](mailto:jasenpalvelu@knt.fi) tai soittamalla 044 595 8566.
Opiskelijajäseneksi voit liittyä netissä www.dtl.fi tai www.knt.fi

TYÖTTÖMYYSKASSA
hoitaa työttömyyteen ja esimerkiksi vuorotteluvapaaseen liittyviä asioitamme.
Erko – Eryityskoulutettujen työttömyyskassa, puh. 09 7206 4343 (ma–to klo 12–15), www.erko.fi

KÄYTÄ HYÖDYKSESI
jäsenetusi, joihin voit tutustua verkkosivuiltamme www.dtl.fi ja www.knt.fi

REKISTERÖIDY
WWW.JASENEDUT.FI
JA POIMI EDUT!

500! KUUNTELU

©JUHO RINNE 2016

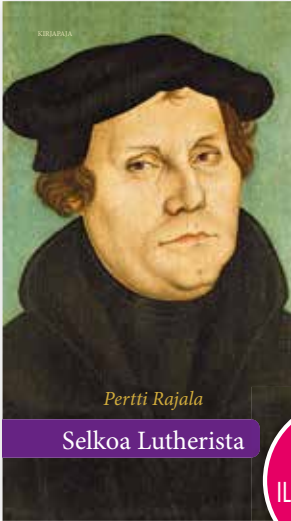

* . AU51 *

SACRUM

MONIPUOLISIN VALIKOIMA

Pertti Rajala

Selkoa Lutherista

Selkokielineen teos uskonpuhdistaja Martti Lutherin elämästä ja opetuksista sopii niin maahanmuuttajille, koululaisille kuin seurakuntien pienryhmille reformaation merkkivuodeksi – jokaiselle, joka miettii mistä sana luterilainen tulee. Kirjan tekstiä tukee taide- ja valokuvakuviutus.

19,80 (22,00)

19⁸⁰

JUURI
ILMESTYNYT!

Luther dvd

Vaikuttava elokuvaversio Martti Lutherin elämästä ja kamppailusta uskon puhdistamiseksi. Ohjaus: Eric Till, pääosassa: Joseph Fiennes. Kesto 120 min. K-12.

Pyydä esite
reformaation merkki-
vuoden tuotteista
tilaus@sacrum.fi

18⁹⁰

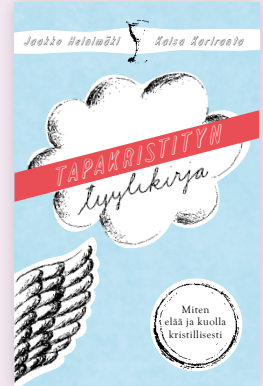
Gospel Covertajat

Virsikirjan lisälehdillä cd

Monipuolinen valikoima uusia Virsikirjan lisävihkon virsiä. Ryhmään kuuluu neljä musiikin ammattilaista: Mikko Miettinen, Hannes Asikainen, Ilona Rimpilä ja Esko Turpeinen.

KONSERTTI TILATTAVALISSA
SEURAKUNTIIN
gospelcovertajat@gmail.com
puh. 040 754 7591

21⁹⁰

Tapakristityn tyylikirja

– miten elää ja kuolla kristillisesti
Jos kristinuskon perustaidot ovat päässeet ruostumaan, tämä kirja auttaa puhaltamaan pölyt perinteiden yltä. Syvällistä sanomaa tosissaan, mutta ei vakavasti. Käytännölliset vinkit johdattavat hengellisen polun kulkijaa.

22,90 (27,90)

22⁹⁰

Kirsti Ijäs, Annika Määttänen (kuv.)

Taivaan hyvyttä elämäsi

Kaunis kirja toivottaa päivänsankarille onnea ja taivaan hyvyttä. Usko kantaa ihmistä ja valaa sydämeen levollisuutta ja rauhaa. Saamme olla turvassa ahdingonkin keskellä.

16,20 (18,90)

väh. 20 kpl **14,40**

väh. 100 kpl **13,20**

